

NINA Minirapport 522

Karaktertrekk ved de besøkende til innfallsporter i Rondane og Dovre nasjonalparker

Vegard Gundersen, Line Camilla Wold og Odd Inge Vistad

Gundersen, V., L. C. Wold og O. I. Vistad. 2014. Karaktertrekk ved de besøkende til innfallsporter i Rondane og Dovre nasjonalparker. - NINA Minirapport 522. 42 s.

Lillehammer, desember 2014

RETTIGHETSHAVER

© Norsk institutt for naturforskning

TILGJENGELIGHET

Upublisert

PUBLISERINGSTYPE

Digitalt dokument (pdf)

ANSVARLIG SIGNATUR

Vegard Gundersen (sign.)

OPPDRAGSGIVER(E)

Nasjonalparkstyret for Rondane

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER

Raymond Sørensen

NØKKEORD

- nasjonalpark
- friluftsliv
- turisme
- automatiske tellere
- spørreundersøkelse

KEY WORDS

- national park
- outdoor recreation
- tourism
- automatic counters
- survey

NINA Minirapport er en enklere tilbakemelding til oppdragsgiver enn det som dekkes av NINAs øvrige publikasjonsserier. Minirapporter kan være notater, foreløpige meldinger og del- eller sluttresultater. Minirapportene registreres i NINAs publikasjons-database, med internt serienummer. Minirapportene er ikke søkbare i de vanlige litteraturbasene, og følgelig ikke tilgjengelig på vanlig måte. Således kan ikke disse uten videre refereres til som vitenskapelige rapporter.

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA hovedkontor

Postboks 5685 Sluppen
7485 Trondheim
Telefon: 73 80 14 00

NINA Oslo

Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Telefon: 73 80 14 00

NINA Tromsø

Framsenteret
9296 Tromsø
Telefon: 77 75 04 00

NINA Lillehammer

Fakkeldgården
2624 Lillehammer
Telefon: 73 80 14 00

www.nina.no

Innhold

Innhold	3
1 Sammendrag	4
2 Innledning	6
3 Metode	7
3.1 Innfallsporter	7
3.2 Svarkasser	8
3.3 Ferdselstellere	10
4 Resultater	13
4.1 Noen generelle trekk ved de besøkende	13
4.2 Data fra automatiske tellere	14
4.3 Data fra automatiske tellere 2014	15
4.4 Forskjeller mellom innfallsportene	23
4.5 Forvaltningens handlingsrom	29
5 Referanser	39

1 Sammendrag

Handlingsrommet beskriver i hvilken grad forvaltningen kan påvirke de besøkende med «push-pull» strategier, enten ved at de styrer ferdselen ved å begrense mulighetene (push) eller ved å etablere nye muligheter på steder som er godt egnet for det (pull) ved hjelp av fysisk tilrettelegging, informasjon og service. På denne måten kan forvaltningen kombinere bedre tilrettelegging for de besøkende med å øke og bedre tilbudet (større brukertilfredshet), samtidig som de kanalisere bruken bort fra problematisk bruk i forhold til villrein og andre verneverdier.

Analysen peker på følgende lokaliteter der handlingsrommet til forvaltningen er stor: Spranget, Smuksjøsæter, Straumbu, Grimsdalshytta og Gautåsæter. I tillegg til at de besøkende i disse lokalitetene etterspør tilrettelegging og infrastruktur, utfgjør de store besøksvolum og de mest turistifiserte lokalitetene. Vi har definert handlingsrommet som muligheter for å påvirke de besøkende sine opplevelser og arealbruk gjennom fysiske tiltak.

Spranget innehar i utgangspunktet stort potensiale for å håndtere de besøkende, men massive attraksjoner inn mot Rondanemassivet gjør at det er vanskelig å trekke de besøkende i andre retninger. Hovedgrepet som kan gjøres i denne lokaliteten er å flytte besøkssenteret fra Spranget og ned til Mysusæter, og utvikle et bredt sett av tilbud til de besøkende av kortere og lengre rundturer, til attraksjoner (foss, gammel furuskog, bekkekløft, kulturminner, setermiljøer etc.), utsiktspunkt Ranglarhøe osv. DNT sti langs Store Ula vil være en attraksjon i seg selv. Stor andel utenlandske besøkende og folk som er der for første gang er spesielt viktig i forhold til informasjonsarbeidet. Husk stor andel barn i lokaliteten.

Smuksjøsæter har meget stor andel dagsturister, og tilretteleggingen må i stor grad innrettes mot denne gruppen av besøkende. Dette kan innebære rundturer, tematiske stier og stier opp mot attraksjoner og utsiktspunkt. En del er gjort allerede i lokaliteten, f. eks. knyttet til fangstanlegg og rundtur om Kjondalen. Mye av ferdselen inn i dette området bør kanaliseres lenger ut i randsonen. Tilrettelegging som kanalisere trafikken lenger vest, og som gir flott utsikt inn i Rondanemassivet vil være attraktivt for mange av de som går kortere dagsturer. Formokampen og området mellom der og Smuksjøsæter er et egnet utviklingsområde for å kanalisere trafikk til randsonen, og tellerdata fra 2014 viser et stort videre potensial. For at større tilrettelegging i randsonen skal kanalisere ferdselen, er man helt avhengig av at vegen inn til Smuksjøsæter stenges for vanlig biltrafikk. Husk også den store andelen med barn i denne lokaliteten.

Straumbu innehar en kombinasjon av bilturisme og besøkende med stopp for kort tur, samt en del som går flerdagerstur inn i området. Potensialet her er stort for å utvikle kortere turtillbud i nærområdet til besøkssenteret, inkludert kortere og lengre rundturer, turer mot attraksjoner (kvartærgeologi, bekkekløfter, våtmark etc.) og turer som gir utsikt til Rondanemassivet (også på Sønklettensiden). Også her relativ stor andel barn i lokaliteten. Stor andel utenlandske besøkende gjør at informasjonsarbeidet må innrettes mot dette. Spesielt gjelder dette tyskere og nederlendere.

Grimsdalshytta innehar i likhet med Straumbu, stor andel bilturisme og korte stopp. Her er det stort potensiale for å utvikle tilrettelegging i nærområdet og dermed kanalisere trafikken til nærområdet med rundturer og tematiske turer. Det er mange attraksjoner og kulturhistoriske vandringer som kunne vært utviklet. Den delen av turistmassen som passer Grimsdalshytta som flerdagersturister på T-merka stinettet, er det få andre tiltak enn å informerer godt om hva som møter dem i nasjonalparken. Grimsdalshytta er innfallsporten for barn fremfor noen annen, og tilretteleggingen bør spesielt innrettes mot barn, barnefamilier og ungdom. Husk også meget stor andel utenlandske besøkende, spesielt tyskere og nederlendere.

Gautåsæter er spesiell fordi det er stor andel flerdagersturister. Disse vil i liten grad kunne påvirkes av tilrettelegging. De er på langtur inn eller ut av nasjonalparken, og følger T-merka stinett. Det viktigste man kan gjøre i lokaliteten Gautåsæter, er å ta tak i dagsturistene, og skape et bedre tilbud for dem i nærområdet av rundturer og turer til utsiktspunkt.

T-merka sti inn Kvannslådalen og Sletthøe er ikke representativ for alle de andre besøkende på Høvringen. Mange som besøker Høvringen, reiser lenger inn i fjellet til Smuksjøseter for tur. Mange av de som går inn den T-merka stien kan muligens kanaliseres til alternative stier som ikke går så langt inn i fjellet. Likevel, viser telldata at mange snur før de kommer inn til «foten» av fjellet. Det er også andre stier som er mye brukt, og stien inn mot Gråhøe viste forholdsvis store besøkstall for 2014.

Dørålsæter kjenntegnes av en stor andel flerdagersbesøkende som i meget stor grad følger T-merking. Handlingsrommet for å håndtere disse besøkende vurderer vi til å være begrenset. Informasjonstiltak er viktigst.

Dataene fra Foksådalen er preget av pilegrimsvandring, og muligens av mindre relevans i forhold til besøksstrategi for Dovre nasjonalpark. Det er mange utenlandske som er på langvandring og som ønsker sterk tilrettelegging. Relativt få personer går inn i Dovre nasjonalpark og her er også T-merkinga fjernet. Utvikling av trafikk i lokaliteten bør følges videre, siden T-merkinga er fjernet fra stien.

Kvamsnysæter, Eldåsæter og Ramshøgda har alle stor andel nordmenn, og som enten er fra lokalsamfunnet eller er lokalkjente i området (privathytter). Kvamsnysæter ser ut til å være en viktig lokalitet for lokalkjente barnefamilier, og er således et viktig knutepunkt for bruk av fjellet i lokalsamfunnet. Alle disse lokalitetene vurderer vi at det er vanskelig å påvirke de besøkende med tiltak.

Musvollidalen er i samme kategori som Kvamsnysæter, Eldåsæter og Ramshøgda, men har en langt større andel av utenlandske besøkende og også førstegangsbesøkende. Det er tydelig at det er mange i denne lokaliteten som overnatter i nærmiljøet, enten på turistbedrifter, private hytter eller Bjørnholla. Det er kombinasjon av folk som er svært lokalkjente og turister som tilfeldigvis har funnet frem til stien.

2 Innledning

Denne rapporten oppsummerer nøkkeldata til noen av de viktigste innfallsporene til Dovre og Rondane nasjonalparker. Rapporten er bestilt av Nasjonalparkstyret for Dovre og Rondane nasjonalparker i forbindelse med arbeidet med besøksstrategi. Formålet med oppdraget er å beskrive karaktertrekk ved de besøkende og angi hvor mange det er som besøker lokaliteten. Med bakgrunn i blant annet dette skal nasjonalparkstyret kunne vurdere behov for tiltak for bedre opplevelse og avbøtende tiltak i forhold til villrein, slitasje etc. Vi har lagt opp rapporten opp slik at Nasjonalparkstyret kan foreta prioriteringer av forvaltningsinnsatsen mellom ulike lokaliteter.

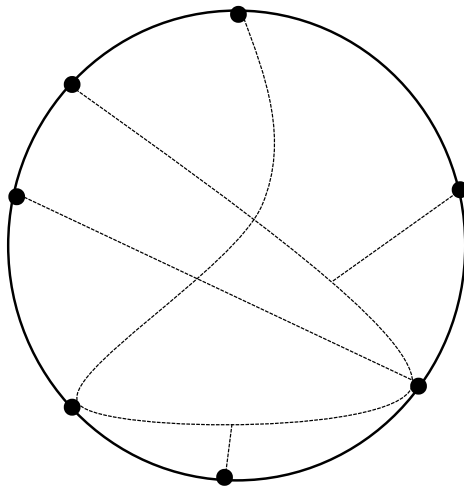
NINA har med bakgrunn i data fra svarkasser i 2009 og ferdselstellere (2009-2014) beskrevet viktige karaktertrekk med innfallsporene. Dataene er tolket og diskutert i forhold til to viktige målsettinger: 1) Kunnskap om viktige karaktertrekk ved de besøkende kan brukes til å legge til rette for økt brukertilfredshet og bedre opplevelser, 2) Kunnskap om de besøkende kan si noe om hvilke tiltak som kan være aktuelt å gjennomføre som avbøtende tiltak i forhold til villrein og andre verneverdier. Oppdraget er å vise et handlingsrom som forvaltningen har for fysiske tiltak. Om dette er ønskelig eller ikke i forhold til samfunnsmessige interesser er en helt annen sak, og i forhold til effekter eventuelle tiltak kan ha på villreins arealbruk og trekk vises til sluttrapport for FoU-prosjektet i Rondane (Strand m.fl. 2014).

Det er tidligere utgitt en lang rekke rapporter og artikler som oppsummerer dataene fra svarkasser og tellere og som er tilgjengelig på villreinportalen www.villrein.no (f. eks. Vorkinn & Andersen 2010, Andersen & Gundersen 2011, Strand m.fl. 2014). Dette er imidlertid første rapport som definerer handlingsrommet forvaltningen har for å gjennomføre fysiske tiltak i lokaliteten, knyttet til informasjonstiltak, infrastruktur og annen service/tilbud til de besøkende.

3 Metode

3.1 Innfallsporter

Med innfallsporter til nasjonalparken mener vi de lokalitetene som ligger rett utenfor eller i nærheten av nasjonalparkgrensen. Svarkassene har alle stått i tilknytning til nasjonalparkgrensen og således det vi definerer som innfallsporter. Vi viser i tillegg noen resultater fra automatiske tellinger i tilknytning til innfallsportene, og i noen tilfeller tellere som har stått lenger inn i fjellet.

Figur 1. Prinsippkisse av nasjonalpark med hovedinnfallsporter og hovedstisystem

T-merka sti fra Peer-Gynt hytta mot Smuksjøseter. Foto: Vegard Gundersen

3.2 Svarkasser

Beskrivelsen i denne delen her er i hovedsak gjengitt fra Vorkinn & Andersen(2011). Svarkasser er en enkel og lite kostnadskrevende datainnsamlingsmetode når en ønsker å dekke store områder over en lengre tidsperiode. Det er derfor en metode som er utbredt internasjonalt. Men metoden har sine svakheter, først og fremst ved at frafallet ved kassene kan være forholdsvis stort. I amerikanske undersøkelser har bortfallet i ulike studier variert mellom 11-69% (Fredman et al. 2009), og erfaringer fra villreinområdene Nordfjella, Snøhetta Øst, Snøhetta Vest, Rondane og Forollhogna de siste årene viser store variasjoner i svarprosent. Det er mange årsaker til dette, både knyttet til kassens plassering og utforming, kø ved kassa, men først og fremst er svarprosenten knyttet til typen av brukere. Vi vet at lokalbefolkningen i mindre grad enn besøkende langveis fra fyller ut skjema i svarkassa i fjellet (Kaxrud 2010).

Det ble i 2009 utplassert 12 svarkasser ved de viktigste innfallsportene (se figur 5). Perioden kassene var utplassert er vist i parentes.

1. Høvringen: Mot Sletthø (16.6.-2.10.)
2. Smuksjøseter (mot Peer Gynt) (16.6.-2.10.)
3. Ved Spranget langs veg til Rondvassbu (16.6-28.6. + 21.8.-2.10.¹)
4. Langs Musvollalsråket (ved Mysusæter) (29.6.-29.9.).
5. Kvamsnysætrene (16.6-1.10.)
6. Eldåsæter (15.6.-28.10.)
7. Ramshytta (15.6.- 6.10.)
8. Ved Straumbu (15.6.-6.10.)
9. Dørålseter, sør (15.6.-6.10.)
10. Grimsdalshytta, sør (15.6.-6.10.)
11. Gautåsæter, mot Grimsdalshytta (25.6-8.10.)
12. Foksådalen (25.6-8.10.)

Svarkassene var plassert slik at de var godt synlige fra stien. Utenpå kassene var det en plakat som oppfordret de passerende til å stoppe og fylle ut et kort inne i kassa. Svarkort og instruksjoner for utfylling forelå på norsk, engelsk og tysk.

Kassene ble tømt og ettersatt 8-9 ganger i løpet av den perioden de sto ute. I alt ble det fylt ut 5.574 svarkort av personer 15 år eller eldre. (I tillegg kommer 171 kort utfylt av personer under 15 år. Disse er ikke inkludert i dataanalysen). Flere turfølgere registrerte flere personer på ett og samme kort i stedet for å fylle ut flere kort. I alt ble derfor 8.234 voksne personer registrert via svarkortene.

En har erfaring med at svarkasser utplassert langs stier med stor trafikk fungerer mindre optimalt enn langs stier med mindre trafikk. Dette fordi folk ikke vil stå i kø og vente på å fylle ut kort, men istedet går forbi kassa når den er opptatt. I Rondane var dette en aktuell problemstilling på Spranget, inn for Mysusæter. Her er det også mange som sykler langs veien inn til Rondvassbu, og det var uvisst hvor mange av disse som ville stoppe ved svarkassa. I høysesongen (1.juli-15.august) valgte vi derfor en annen datainnsamlingsmetode på Spranget enn svarkasser, ved å legge et svarkort, et følgeskriv, svarkonvolutt og penn i en plastpose under vindusviskeren på frontvinduet på de bilene som sto på parkeringsplassen. De aller fleste besøkende på Spranget kommer pr. bil, men de som brukte rutebuss, gikk eller syklet, ble ikke registrert gjennom denne utdelingsmetoden. På den andre siden fanget en opp også de som hadde Spranget som utgangspunkt, men som ikke brukte veien inn til Rondavassbu (padlere i Ula og de som brukte områdene nord for Ula). Det ble satt opp en kasse til å returnere skjema i på parkeringsplassen, men det viste seg at de aller fleste returnerte skjemaet pr. post.

¹ I mellomperioden ble skjema delt ut manuelt, se omtale seinere i avsnittet.

Skjema ble plassert på parkerte biler på Spranget etter at "formiddagsrushet" var over (i hovedsak 13-14-tida), hver tirsdag, torsdag og lørdag i perioden 1. juli til 15. august. Gjennom forhåndsnummerering av skjemaene og loggføring av hvor mange skjema som ble delt ut hver dag, har vi mulighet for å beregne hvor stor andel av skjemaene som ble returnert. Av 1235 utdelte norske skjema ble 49 % returnert. Av 95 utdelte engelske skjema ble også 49% returnert, mens av 76 tyske skjema ble hele 69 % returnert.

Det kan være nyttig for forvaltningen å kjenne til hva slags type besøkende den ulike nasjonalpark har, sett i forhold til forventninger/ønsker om fysisk tilrettelegging. På basis av amerikanske undersøkelser er det i flere norske undersøkelser brukt og utviklet en skala for å måle generelle holdninger til fysisk tilrettelegging og det å møte andre mennesker i et turområde (Vistad 1995, Vistad 2009, Vorkinn 2003a og 2003b, Vorkinn & Flygind 2003, Vorkinn et al. 2002, Vistad & Vorkinn 2012).

I undersøkelsene blir respondentene bedt om å svare i forhold til en generell kontekst, for å få et bedre inntrykk av hvem de ulike brukerne er når det gjelder eventuelle ønsker om tilrettelegging og trivsel/mistrivsel med mye/lite folk i deres «idealområde»:

"Tenk deg at du skal gjennomføre en flertimers tur i skogs- /fjellterreng om sommeren. Tenk deg at området er slik du helst vil ha det – som om det var ditt "idealområde" for en slik tur".

Respondentene blir bedt om å ta stilling til åtte utsagn, på en skala fra 1 "Svært negativ", via 4 "Nøytralt" og til 7 "Svært positivt". De åtte utsagnene er:

Vil det være positivt eller negativt for deg:

... at det finnes tilrettelagte leirplasser med do, ved, bål, søppeldunker

... at du kan bli kvitt søppel i utplasserte søppeldunker

... at det finnes merkede stier i området

... at det er god skilting ved stistart og stikryss i området

... at det er lagt ned trestokker til å gå på der stien går over våt myr

... at det finnes hytter med matservering og oppredde senger i området

... at du møter mange andre friluftsfolk i løpet av turen

... at du kan gå milevis uten å møte et menneske

Poenget er å få fram hvor brukerne ligger på den såkalte «purismeskalaen» - en skala som går mellom «lav-purist» (≈ trives best med god tilrettelegging og mye folk) og «høg-purist» (≈ trives best med lite tilrettelegging og lite folk). Ved å snu svarskaalen på de sju første variablene og så summere svarene på alle åtte spørsmålene (for de som har besvart alle åtte) og deretter dele på åtte, så finner vi en "gjennomsnittsholdning" til fysisk tilrettelegging og det å møte andre mennesker i turområdet. Skåreverdien ligger mellom 1 og 7, der 7 er den mest høg-puristiske verdien. Gjennomsnittsholdningen er altså uttrykk for folks "purisme-grad", og vi sorterer mellom lav-purist (1-3,5), mellom-purist (3,51-4,49) og høg-purist (4,5-7) – se Vistad & Vorkinn (2012). I stedet for å bruke purisme-skala begrepet i denne rapporten her, har vi brukt benevnelsene til at de besøkende ønsker liten tilrettelegging (tilsvarende lav purist), middels tilrettelegging og sterk tilrettelegging.

Svargivningen på disse spørsmålene blir summert (for de som har besvart alle åtte spørsmål) og delt på åtte for å finne en "gjennomsnittsholdning" til fysisk tilrettelegging og det å møte andre mennesker i turområdet. Denne gjennomsnittsholdningen er kalt "purisme".

Spørreskjemaet er vedlagt og inneholder i tillegg sentrale spørsmål knyttet til den turen som har blitt eller skal gjennomføres i nasjonalparken. Vi har utarbeidet et sett indikatorer med bakgrunn i spørreskjemaet, som sier noe om de viktigste karaktertrekkene ved de enkelte innfallsporene (Tabell 1). Dette er en standard indikatorsett som er brukt for å tolke karaktertrekk ved de besøkende for alle lokaliteter.

Tabell 1. Indikatorsett som er brukt for å beskrive de viktigste karaktertrekkene ved de besøkende til lokalitetene i Dovre og Rondane nasjonalparker.

Lokalitet	
Antall innsamlede skjema	
Andel nordmenn	Andel som går utenfor sti
Andel førstegangsbesøkende	Andel som ønsker sterk tilrettelegging
Andel som er på dagstur	Andel som ønsker middels tilrettelegging
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	Andel som ønsker liten tilrettelegging
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	Andel som overnatter på fjellet
Andel som er med på organisert tur	Kvinneandel
Andel som går bare på sti	Andel som går alene
Andels om går både på og utenfor sti	Andel som går med barn under 15 år i følge

3.3 Ferdselstellere

Det er i alt målt passeringer ved 33 sommer-lokaliteter i Rondane og Dovre nasjonalparker og nærliggende områder i perioden 2006-2014 (Figur 1). Ferdselstillinger er gjennomført i nært samarbeid med Statens Naturoppsyn v/Finn Bjørnmyr og Espen Rusten. I alt 4 av lokaliteter for ferdselstilling er sør for Fv27. Det er gjennomført tellinger gjennom hele året i området, men vi har fokus på sommersesongen her. Sommersesong er definert fra 1. juli til 1. oktober. I 2014 ble alle telledata fra Rondane gjennomgått på nytt. Dette medførte noen små endringer i materialet jfr tidligere årvisse tellerapporter. Årsaken til dette er at noen dager som manglet data er ekstrapolert, og vi har sjekket dataene i forhold til observasjonsstudier som er gjennomført i hele perioden 2009-2014. Tellerne kom sent ut i 2009, og vi har ekstrapolert data i juli basert på senere års tellinger. I tillegg har vi ekstrapolert dager i slutten av oktober, i de tilfeller telleren er hentet inn noen dager før 1. oktober. Dette er gjort for å få et sammenlignbart datamateriale mellom lokalitetene og mellom år ved å bruke samme standardiserte periode.

1. Høvringen: Mot Sletthø, i Kvannslådalen, mot Gråhø og over Formokampen
2. Smuksjøseter. I grind og mot Peer Gynt
3. Ved Spranget langs veg til Rondvassbu og på bru over Store Ula
4. Langs Musvollalsraket. Nær høyeste punkt mot Bjørnhollia.
5. Kvamsnysætrene. Ikke teller.
6. Eldåsæter. Ved Vulutjern.
7. Ramshytta. Langs sti mot Ramshøgda
8. Ved Straumbu.
9. Dørålseter. Før stikryss mot Rondvassbu og mot Bjørnhollia.
10. Grimsdalshytta. Mot Sletthøe og mot Gravhøe.
11. Gautåsæter. I skoggrensen og ved Steinbuehøe, mot Grimsdalshytta
12. Foksådalen. Pilegrimsled og T-merka sti.

Teller ved Smuksjøseter. Foto: Vegard Gundersen

Datafangst med tellere byr på en del utfordringer knyttet til montering, plassering i lokaliteten og teknisk funksjon. Når det gjelder montering av sensoren har vi brukt ulikt substrat som snekrede trekasser, trær, gjerdestolper, brokar og steinvarder for å skjule sensoren og utstyret. Resten av utstyret, batteri, lagringsenhet, GSM-modem, skjules under bakken. Det er helt avgjørende at sensor og tellerutstyr er «usynlig» for den som passerer. Så fort noen oppdager sensor eller tellerutstyr vil de kunne endre atferd og påvirke tellerdata. Derfor er det viktig å bruke substrat som naturlig finnes i lokaliteten, og vi foretrekker trær hvis lokaliteten er under tregrensen og eksisterende eller selvmurte steinvarder hvis lokaliteten er over tregrensen. Telleren må kalibreres i den enkelte lokalitet, for å ha kontroll på de nevnte feilkilder over. Det beregnes en koeffisient for hver teller og lokalitet, som da viser forholdet mellom telte passeringer (også feiltellinger av dyr, fugler, forskere, biler etc.) og faktiske passeringer.

Teller inn fra Peer-Gynt hytta mot Bråkådalsbelgen til venstre og langs vegen inn mot Peer Gynt hytta. Foto: Vegard Gundersen

Sensor som registrerer infrarød stråling fra de passerende. Langglupdalen. Foto: Vegard Gundersen

4 Resultater

4.1 Noen generelle trekk ved de besøkende

I alt ble det i Rondane registrert besøkende fra 32 nasjoner. Bosatte i Oslo/Akershus utgjør den største gruppen av besøkende, med 27% av de registrerte². Tyskere er den største gruppen utenlandske besøkende med 12%. Bosatte i kommunene rundt Rondane (Sel, Dovre, Føllidal, Stor-Elvdal, Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron) utgjorde bare 4%. Dette er den laveste andel lokale vi har observert i nasjonalparker i Norge. Selv om denne andelen i virkeligheten er noe større, fordi lokalbefolkningen sjeldnere enn andre besøkende skriver seg inn i kassa, er dette et veldig lavt tall. Dette handler ikke om at det er spesielt få lokale brukere, men fordi det er så veldig mange besøkende som kommer fra andre plasser. Det er også slik at de lokale brukerne gjennomfører mange turer i løpet av en sommer, men stort sett bare skriver seg inn i kasse en gang.

Rondane har en eldre sammensetning blant de besøkende enn for eksempel Jotunheimen og Dovrefjell-Sunndalsfjella. Rondane er utprega park for de "eldre".

Når det gjelder andre kjennetegn ved brukerne, ble det registrert litt flere kvinner enn menn (52.5 vs. 47.5%). Få er på tur sammen med en organisert gruppe (6%). Til tross for at Rondane er betraktet som et familievennlig og "lettgått" terreng, er det ikke barnefamilier som dominerer blant de besøkende. Kun 16% av de registrerte oppga at de hadde med barn under 15 år i turfølget. Av de som hadde med barn hadde en tredjedel med barn under skolepliktig alder (under 6 år).

Fotturister i Rondane er tilretteleggingsvennlige. En mulig forklaring på dette er den høye andelen av besøkende over 54 år. Alder utgjør litt av forklaringen. Vel så sannsynlig er det at Rondanes bilde som et vennlig, lettgått fjellterreng tiltrekker brukere som ønsker nettopp dette, og med god tilrettelegging og der det er et nettverk av stier og hytter. Dette støttes av at det er relativt liten forskjell i "purismegrad" mellom de som ikke har vært i området tidligere, og de som har vært i Rondane tidligere (henholdsvis 71 og 75% positive til tilrettelegging og å møte andre mennesker).

De besøkende til Dovre og Rondane nasjonalparker er ikke spesielt villmarksfokuset, i den betydningen at de ønsker lite grad av tilrettelegging. I Rondane er det folk som i all hovedsak bruker eksisterende tilrettelegging og som ønsker sterk tilrettelegging. Dette har flere forvaltningsmessige implikasjoner. For det første vil det i framtida kunne bli et økende press om ny tilrettelegging. Dette innebærer imidlertid også et potensiale for kanalisering, dersom tilretteleggingen gjennomføres med det for øye. Dette handler om formålet med tilretteleggingen: Er det for å skape nye attraksjoner gjennom tilretteleggingstiltak eller er det for å kanalisere ferdselen i forhold til avbøtende tiltak for eksempel villrein?

I Rondane er det store forskjeller i purismegrad mellom ulike nasjonaliteter. Nordmenn er generelt mer positive til tilrettelegging enn utlendinger. Særlig nederlendere (N=287) og tsjekkere (N=139) er mindre positive til tilrettelegging enn øvrige nasjonaliteter; de ønsker en villmarksopplevelse. Kanskje de heller burde ta turen til en annen nasjonalpark?

En stor andel av de registrerte hadde vært i området tidligere (63%). 61% hadde brukt området sommerstid, mens 30% hadde vært der om vinteren tidligere. 37% av de besøkende er med andre ord førstegangsbesøkende. Mens 75% av de norske besøkende hadde vært i Rondane-/Dovreområdet tidligere, var dette tilfelle for "bare" 38% av utlendingene. Men det er stor variasjon mellom nasjonalitetene. Andelen som hadde vært i området tidligere var 66% blant danskene (N=253), 55% blant svenskene (N=230), 42% blant nederlenderne (N=379), 35% blant tyskerne (N=875), 25% blant tsjekkerne (N=206) og 15% blant besøkende fra andre europeiske land (N=311).

² 9% av de som hadde fylt ut norske kort hadde ikke oppgitt bosted. Disse er fordelt i forhold til fordeling av nordmenn ellers, for å få fordelingen mellom nordmenn og utlendinger riktig.

4.2 Data fra automatiske tellere

I tabell 2 angir vi telledata fra 11 lokaliteter (21 tellelokaliteter) som står i tilknytning til svarkassene. Kvamsnysæter har vi ikke hatt tellinger, og er den eneste lokalitet med svarkasse og ingen telledata. Spranget og Smuksjøseter utgjør de lokalitetene med størst volum, etterfulgt av Dørålsæter, Straumbu og Gautåseter.

Tabell 2. Årstall for bruk av automatiske tellere i lokaliteter i Rondane og Dovre nasjonalparker og med et typisk sumtall for antall passeringer forbi telleren (inn og ut) i perioden 31. juni til 1. oktober (samarbeid NINA og SNO). D=Dovre nasjonalpark. R=Rondane nasjonalpark. * angir de tellerne der det er mindre endringer på plasseringspunkt. X=feil i data, x bak tallet angir at det er gjort en datajustering, 0=ingen målinger. I 2009 ble tellerne montert 16.-19. juli, og for å få sammenlignbare tall er de ekstrapolert tilbake til 1. juli. Har ikke telledata fra Kvamsnysæter.

Nr	NP		Teller	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Gj. Snitt.
1	D	Foksådalen	Pilegrimsled Foksådalen	2636x	0	0	0	1168		1902
	D		Foksådalen mot Dovre NP (T-merka)*	0	0	1496	584	1243	1139	1115
		Hageseter/ Gautåseter	Steinbuhø	2881x	2051	2557	X	0	2269	2439
2	D		Ut fra Hageseter	0	0	0	0	4453		4453
3	R	Grimsdalshytta	Storrvatnet (mot Grimsdalshytta)	1974x	2468	1145	2573	0		2040
	R		Gravhø (mot Grimsdalshytta)	1287x	2037	1324	2411	0		1764
4	R	Dørålsæter	Dørålsæter*	6093x	X	5763	4830	0		5562
		Straumbu	Langglupdalen	3637x	6668	2740	3651	2834	3574	3850
5	R		Straumbu (mot Bjørnhollia)	5540x	5043	4971	5605	0		5289
		Høvringen	Mot Bråkådalsbelgen	0	0	691	1128	1059	1292	1042
	R		Steinbuhø/Gråhø						2579	2579
	R		Formokampen						6804	6804
6	R		Mot Sletthø	1003x	776	X	X	677	1012	867
	R	Kvannslådalen	1564x	1428	655	1411	0		1264	
7	R	Smuksjøseter	Smuksjøseter	0	10881	12395	10629	0		11301
8		Spranget	Randen	3119x	3667	1166	1777	1579	1443	2125
			Bru over Ula					5299	5299	
	R		Spranget (mot Rondvassbu)	24906x	20841	21500x	23442	22650		22667
9	R	Musvollidalen	Musvollidalen	1593x	911	826	754	0		1021
10	R	Eldåsæter	Vulutjern	1210x	1189	464	628	578	1109	863
11	R	Ramshøgda	Ramshøgda	4528x	3316	X	3081	0		3641

4.3 Data fra automatiske tellere 2014

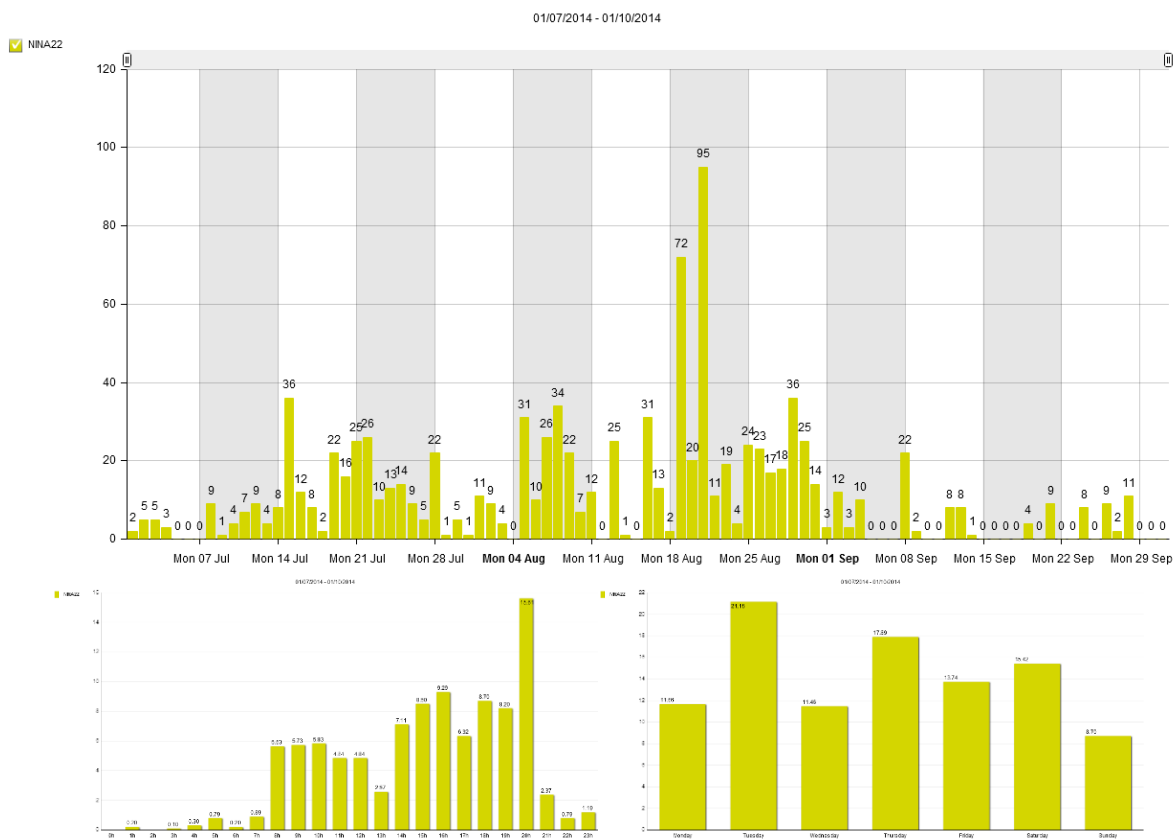
Det er avgitt årlige rapporter fra de automatiske tellerne, og som der sumtall er oppsummert i tabell 2. Vi gjengir her telledata fra lokalitetene som er målt sommeren (juli, august og september) 2014. Det er lagd tre figurer for hver lokalitet: En som viser alle passeringer per dag i løpet av hele perioden, en som viser fordelingen av alle passeringer gjennom døgnet og en som viser fordelingen av alle passeringer på ukedager.

Høvingen

I denne innfallsporten er det målt mot Sletthø, mot Formokampen (ny), mot Steinbuhø/Gråhø (ny) og mot Bråådalsbelgen inn fra Peer-Gynt hytta.

Sletthø

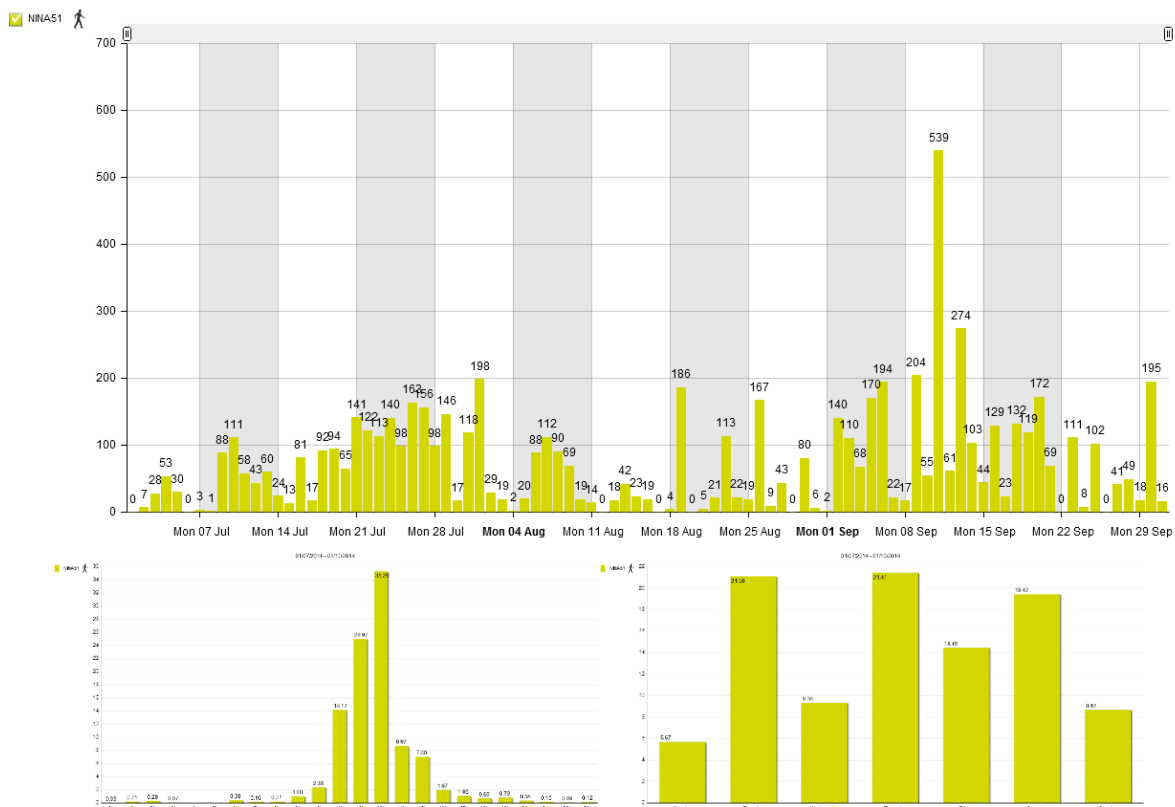
Tellepunktet er plassert ca 400 meter etter stikryss Kvannslådalen og på T-merka sti mot Sletthø og videre til Grimsdalshytta. Det er målt 1012 passeringer i lokaliteten i 2014, og dette er omtrent som i de foregående år. Trafikken varierer mellom ca 700 og 1000 passeringer i løpet av sommermånedene.

Formokampen

Teller ble plassert på hovedsti mot Formokampen og ganske nær toppen. I alt ble det registrert 6804 passeringer i de tre sommermånedene. Dette er et relativt høyt tall og det er store variasjoner fra dag til dag. Dette er en typisk dagsturlokalitet og hele trafikkbildet er konsentrert til noen få timer midt på dagen. Dette er en interessant lokalitet, der trafikkbildet avviker ganske mye fra andre lokaliteter i så henseende.

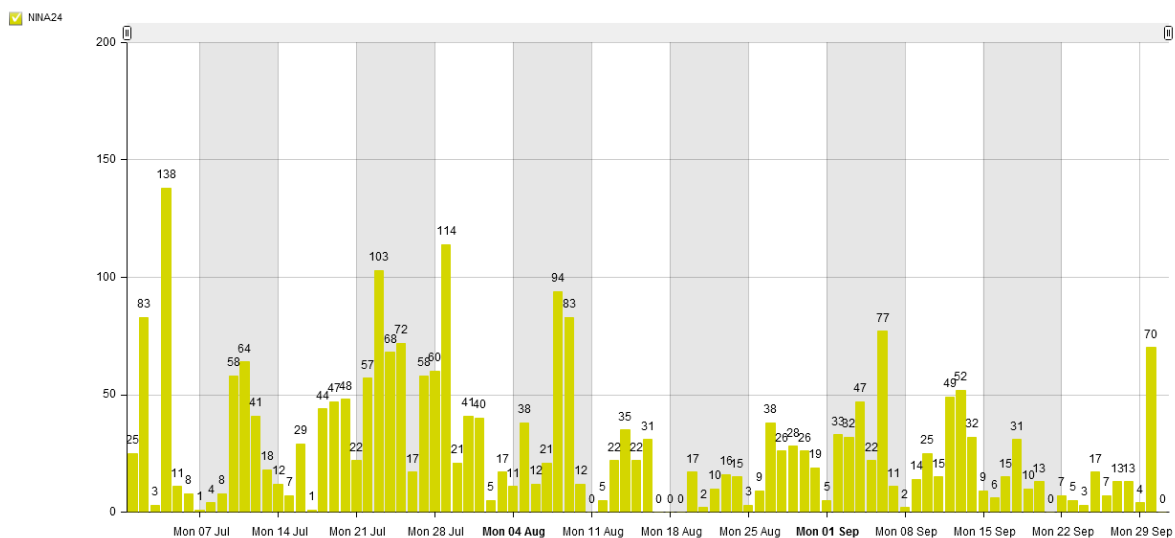
01/07/2014 - 01/10/2014

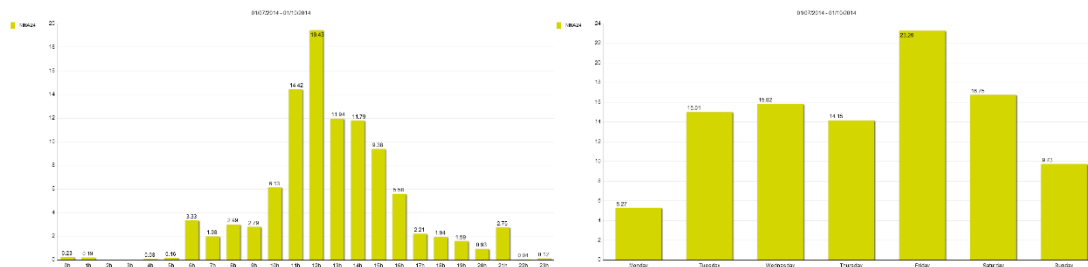

Steinbuhø/Gråhø

Telleren er plassert på tydelig sti merket med varder mot Steinbuhø og Gråhø fra Høvringen. Det ble i alt registrert 2579 passeringer i løpet av de tre sommermånedene. Det er første gang vi måler i lokaliteten og det er et overraskende høyt tall. Tallene er analysert og kvalitetssikret og de ser sikre ut med hensyn på tidspunkt for passering. Tallene varierer stort fra dag til dag og følger i stor grad værmeldingen for området.

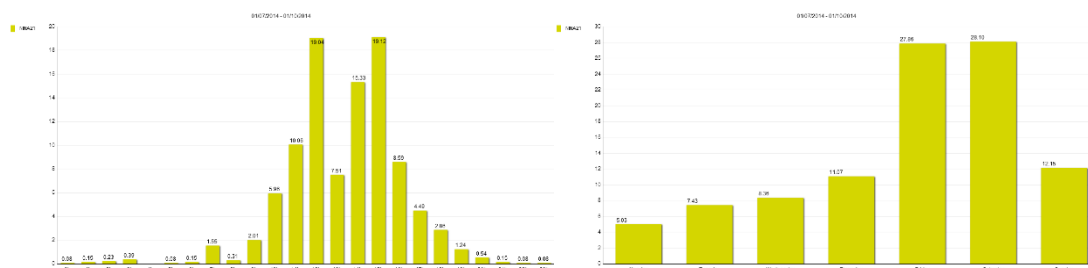
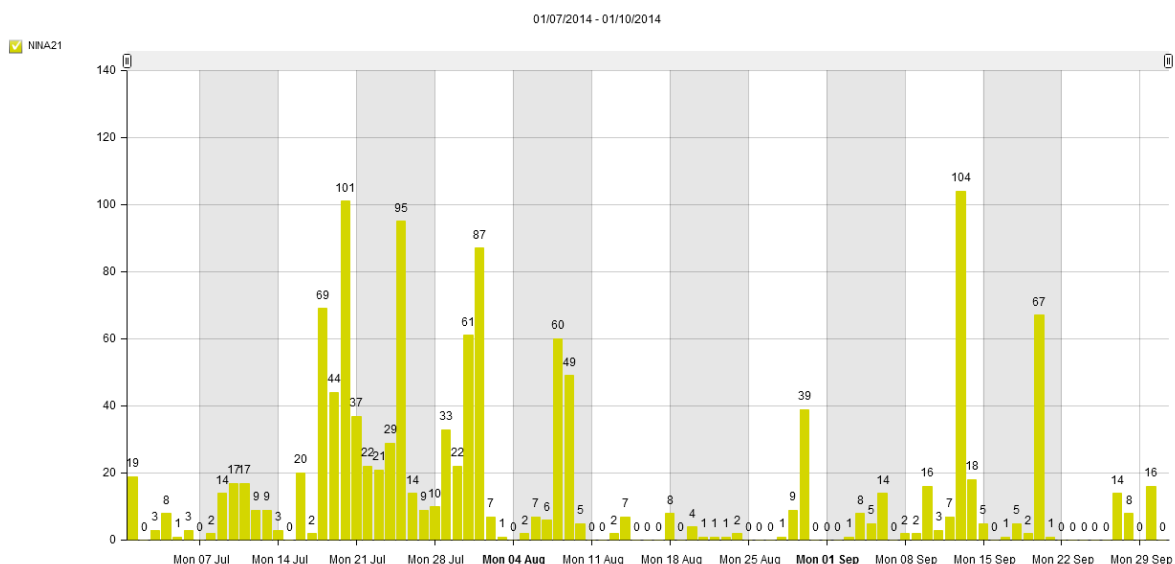
01/07/2014 - 01/10/2014

Peer-Gynt mot Bråkådalsbelgen

Telleren måler trafikk videre inn mot Bråkådalsbelgen fra Peer-Gynt hytta og står et godt stykke etter stikryss opp mot Bråkådalsbelgen. Således unngår man i stor grad å måle kortere turer og ferdsel rundt Peer-Gynt hytta. I de tre sommermånedene ble det målt 1292 passeringer, og dette er litt mer enn hva som er registrert de foregående år, selv om telleren har da har stått nærmere Peer-Gynt hytta. Bruken av denne stien varierer veldig med værforholdene, noen dager og med godt vær kan det være opptil 100 passeringer mens det kan være ingen som går innover ved dårlig vær. Vi ser fra fordelingen på dager at dette er en typisk langhelgutfart med tur opp i Rondanemassivet.

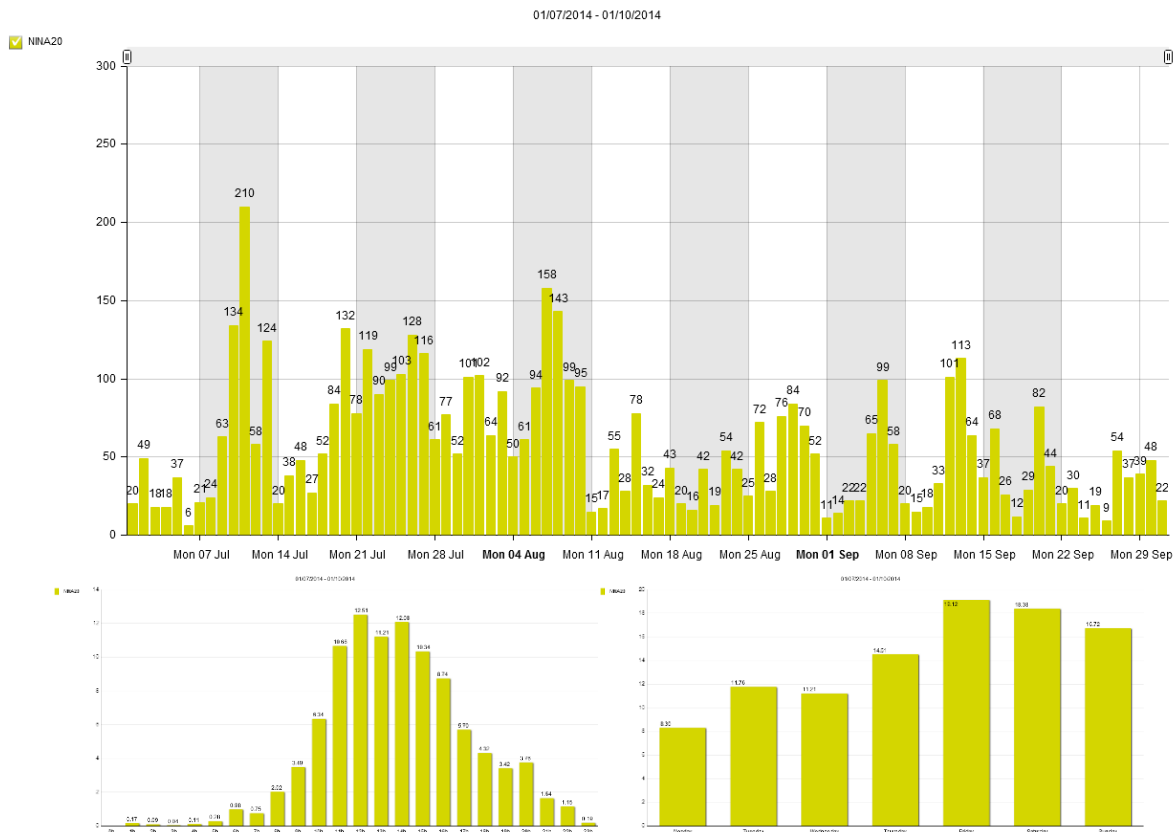

Spranget

Det ble montert en Multi-teller ved Spranget i år og i tillegg ble det montert en teller på brua over Ula. Vi tar med telleren som har stått på Randen mellom Peer-Gynt hytta og Rondvassbu også her. Når det gjelder Multi teller data (biler, syklistene og gående) inn fra Spranget er disse dataene ikke kvalitetssikret på nåværende tidspunkt. Når det gjelder 2014-data fra Multi-teller var disse ikke kvalitetssikret på det tidspunkt rapporten ble publisert, og presenteres dermed ikke her.

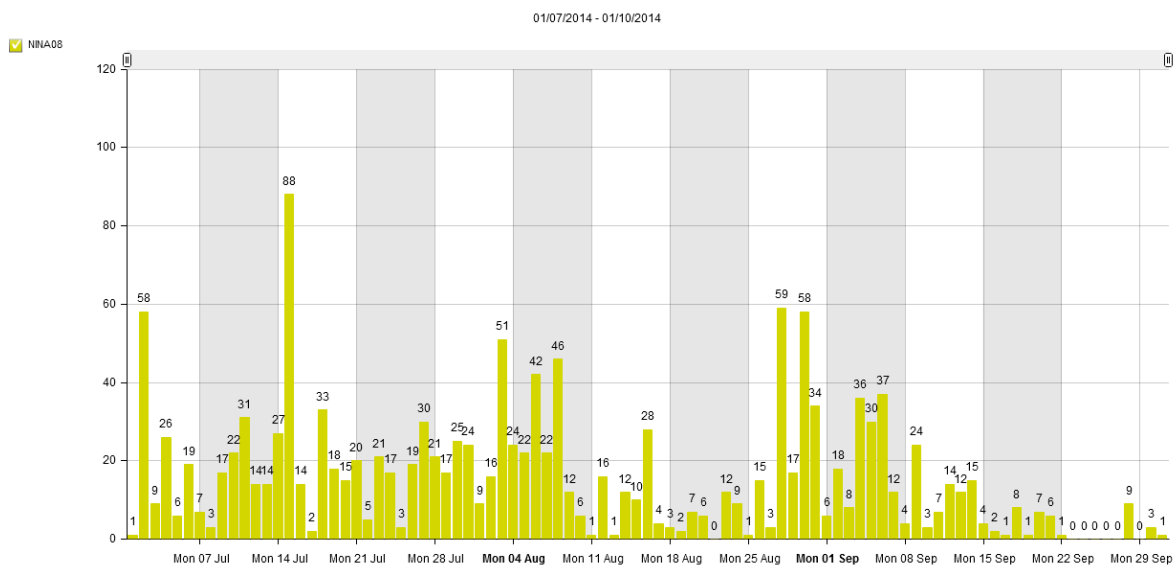
Spranget og bru over Ula

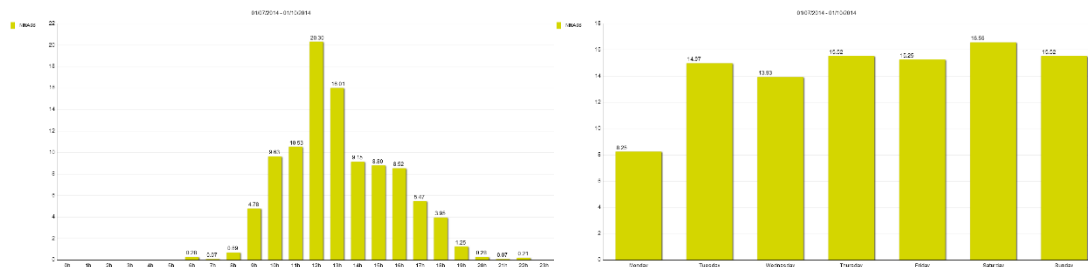
På telleren over brua ble det registrert 5299 passeringer. Dette er et høyt tall som kommer i tillegg til de passeringer som er registrert inn langs vegen mot Rondvassbu.

Randen

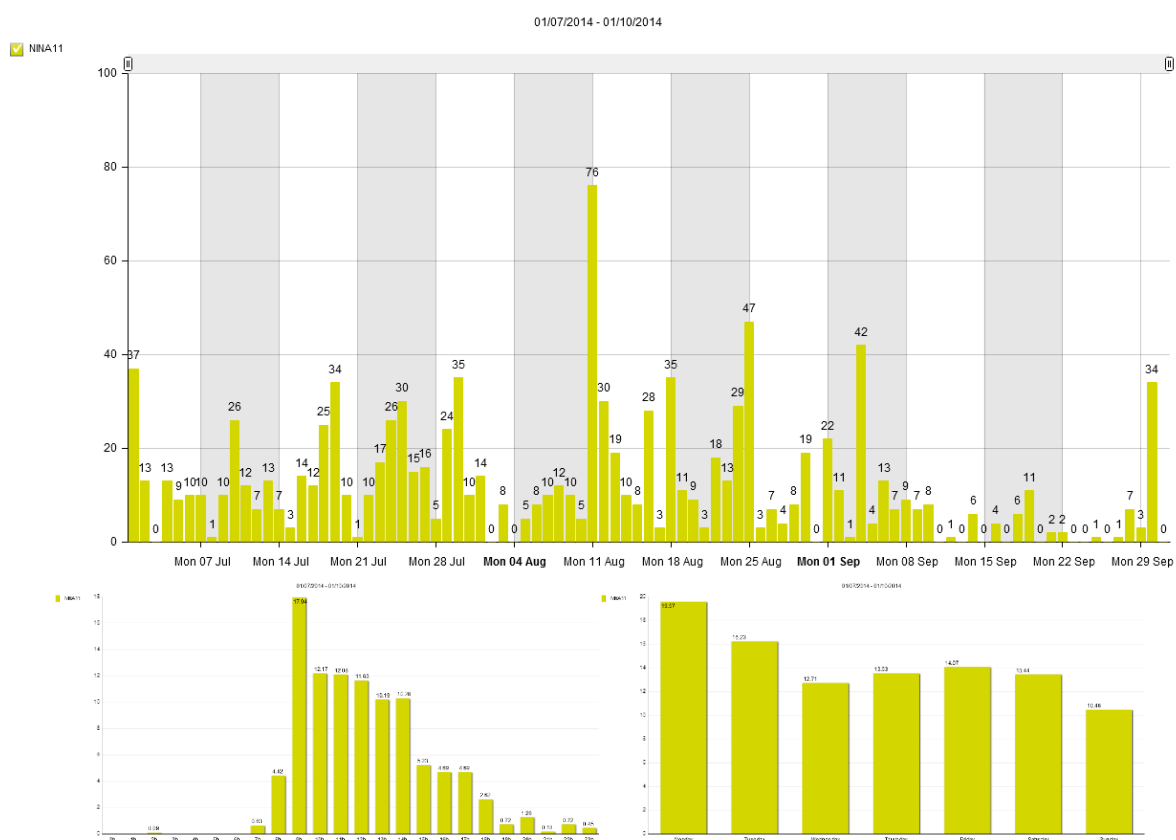
Her har det stått teller i alle år. Vi fikk 1443 passeringer på telleren. I år ble det registrert en god del mindre trafikk enn i de foregående år (ca 2200), og vi har ingen forklaring på dette.

Vulutjern

Dette er en lokalitet som ligger langt inn i Vuludalen like før Vulutjerna som ligger mellom Eldåbu og Bjørnhollia. Det ble registrert 1109 passeringer i løpet av tre sommermånedene. Dette er litt mer enn gjennomsnittstallet på ca 800 for lokaliteten i perioden 2009-2013. Trafikken varierer mye fra dag til dag.

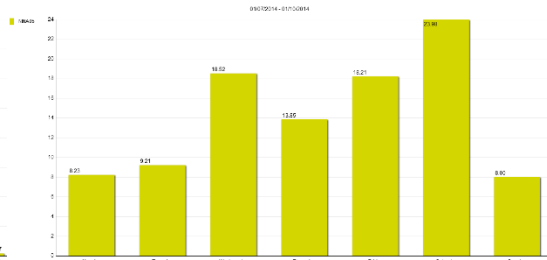
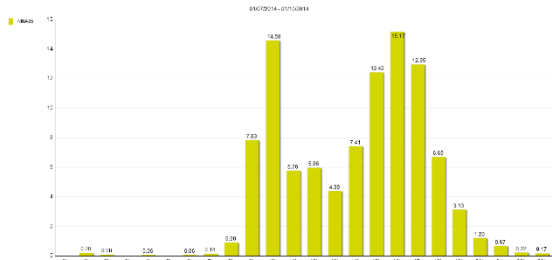
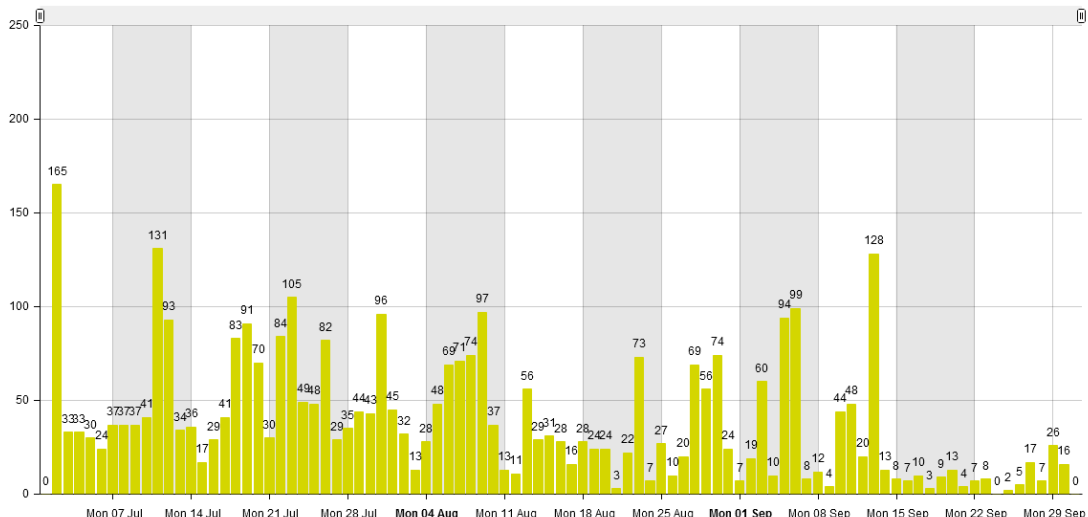

Langglupdalen

I år ble det registrert 3574 passeringer i Langglupdalen og dette er omtrent på samme nivå som tidligere. Trafikken varierer noe i lokaliteten fra år til år. Her ser vi typisk passeringer fra to-tre ulike innfallsporter. De som starter fra Bjørnhollia, og dels Straumbu passerer telleren på formiddagen, mens de som starter fra Dørålseter eller går over Rondeslottet fra Rondvassbu passer på ettermiddag og kveld.

01/07/2014 - 01/10/2014

NINA05

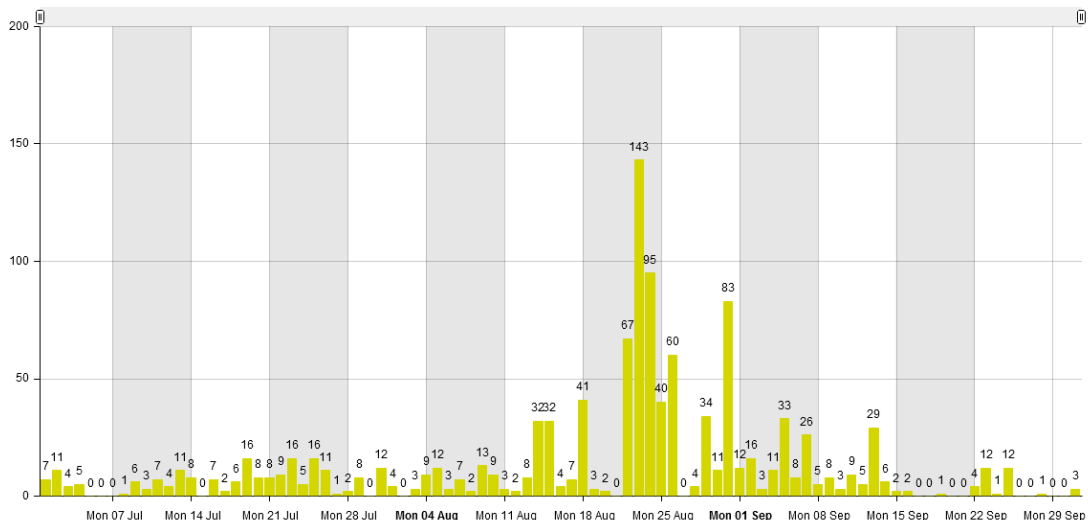

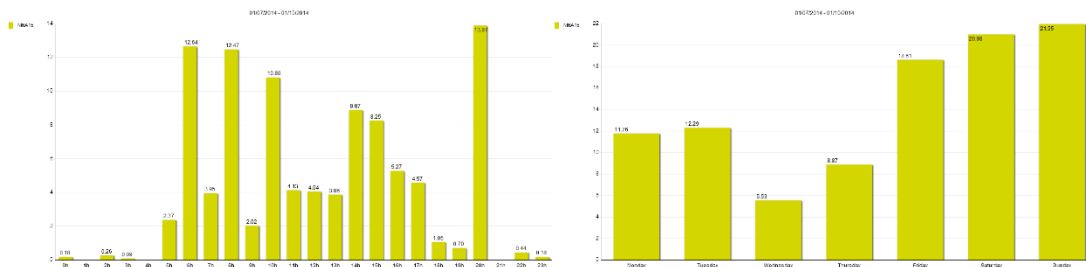
Foksådalen

Denne lokaliteten er fulgt i alle år og i 2013 ble stimerking fjernet. Vi fikk 1139 passeringer på telleren i løpet av tre sommermånedene i 2014. Dette er på akkurat samme nivå som tidligere, og er kanskje noe overraskende siden man skulle forvente en nedgang med fjerning av merking. Likevel, dette er en tydelig sti som i stor grad brukes av lokalbefolkning, og man kan spesielt legge merke til økningen i trafikken på stien under reinsdyrjakt i slutten av august og begynnelsen av september. Vi ser også at mange reinsdyrjegere går tidlig opp i terrenget. Varde som teller satt i raste ned på slutten av september.

01/07/2014 - 01/10/2014

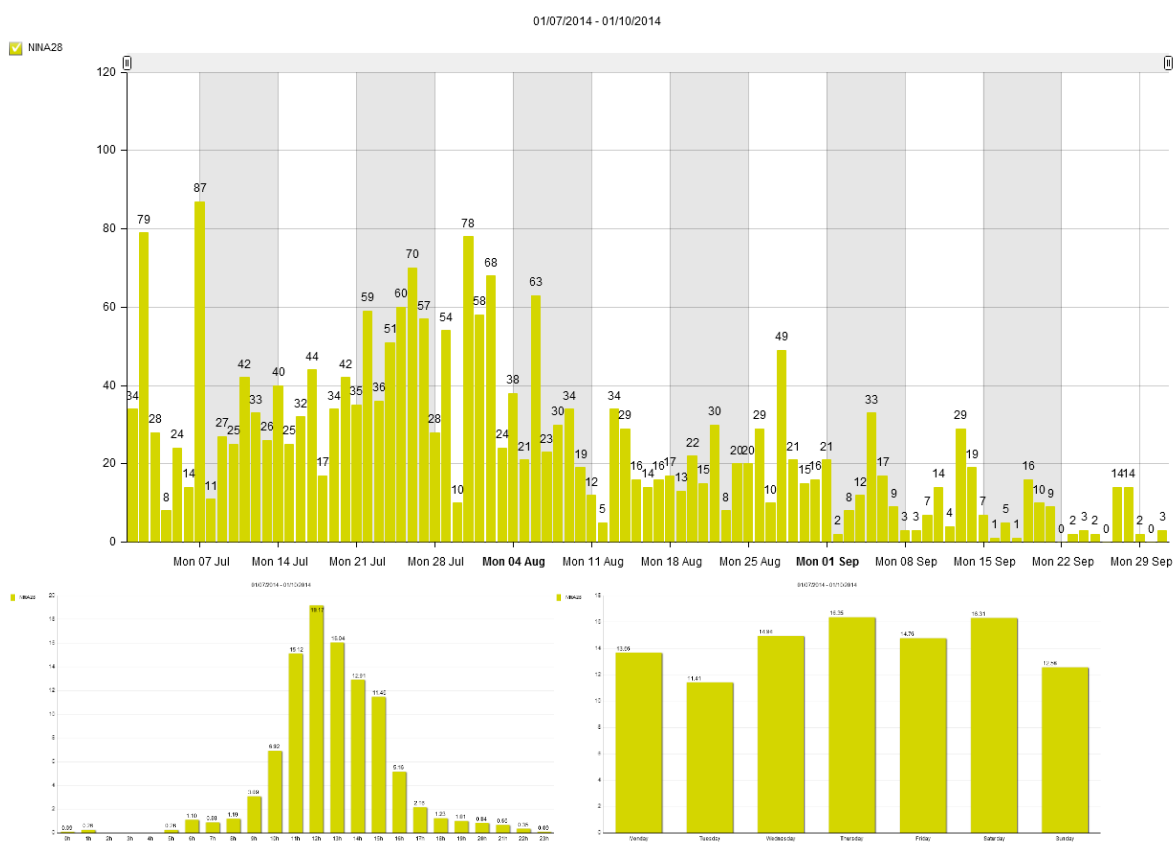
NINA15

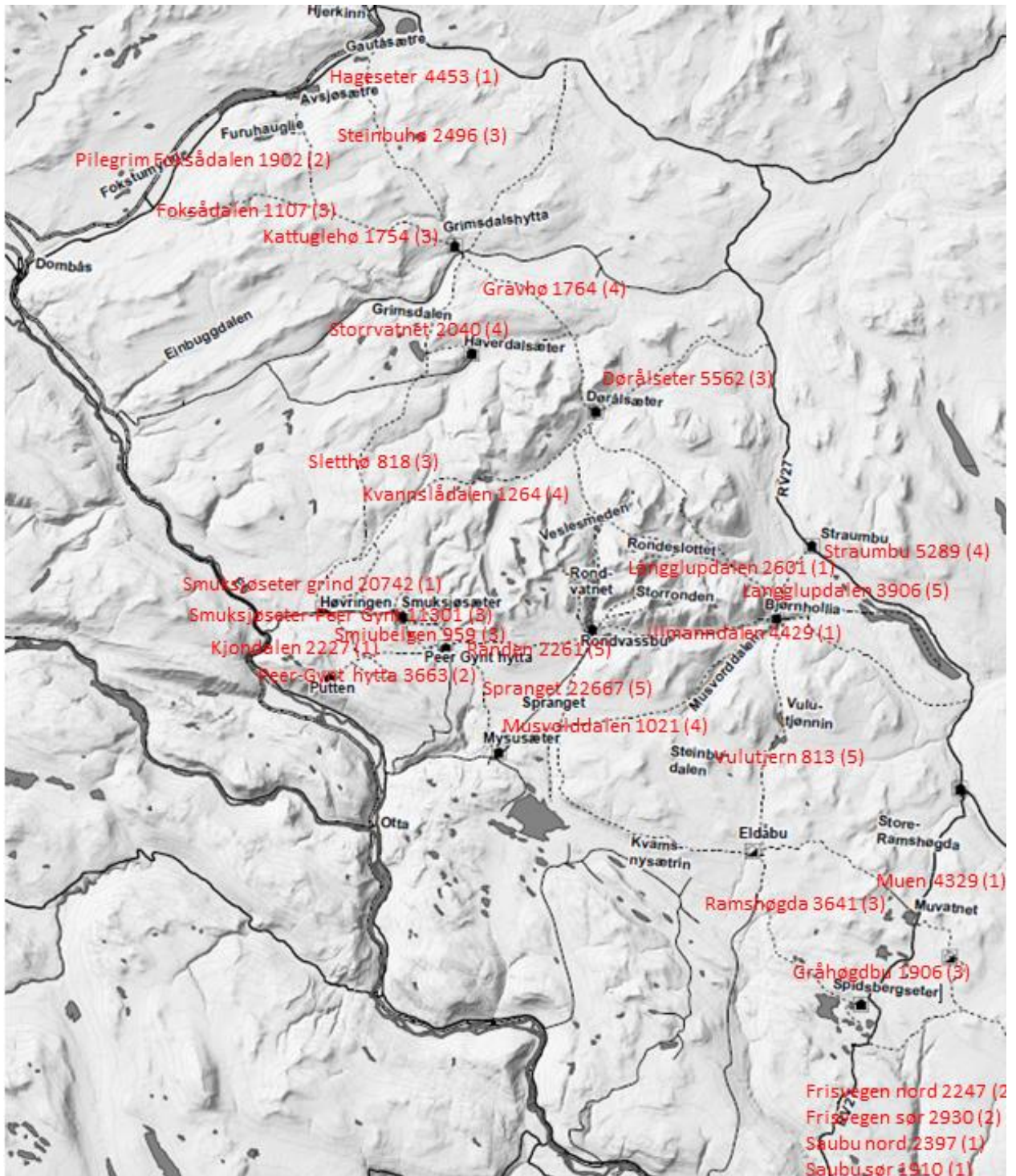

Hageseter/Gautåseter

Denne telleren ble plassert langt innpå fjellet mot Steinbuhø, midtveis mellom Hageseter og Grimsdalshytta. I alt ble det registrert 2269 passinger på denne stien. Fordelingen gjennom døgnet følger en normalfordeling og det er også ganske lik fordeling mellom dagene hvor det er trafikk på stien.

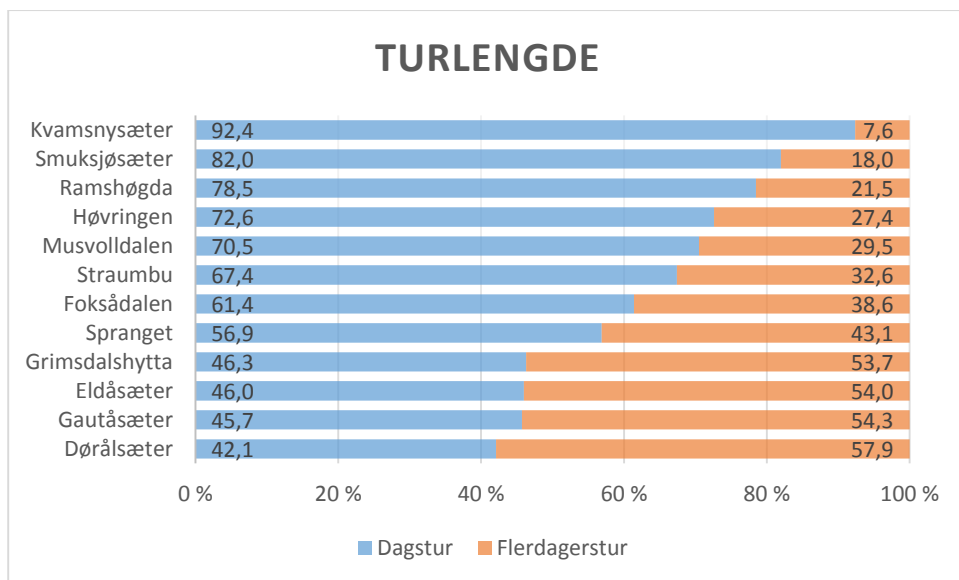

Figur 2. Kartet viser stisystem og bruken av dette midt på sommeren i Dovre og Rondane nasjonalparker, og det er anført gjennomsnittstall for totale (inn/ut) telledata i månedene juli, august og september for 30 lokaliteter. Antall år med gyldige data i perioden 2009-2013 (2014 tallene er ikke med her) er angitt med parentes. Lokaliteter utenfor kartblad er listet opp nederst.

4.4 Forskjeller mellom innfallsportene

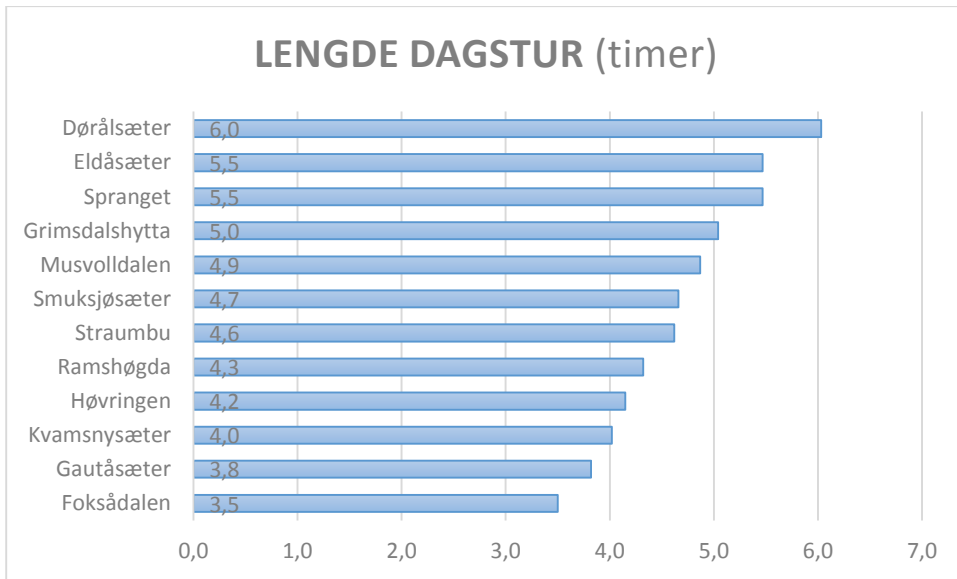
Det er stor forskjell på hvordan de ulike innfallsportene brukes. Mens hele 93% av de som registrerte seg i kassa ved Kvamsnysæter var på dagstur, var andelen ved Dørålsæter bare 40%. Lengden på dagsturene varierer også mellom innfallsportene. Dagsturer ved Fokstua varte kortest (i gjennomsnitt 3.5 timer), mens dagsturer i Dørålen varte lengst (i gjennomsnitt 5.9 timer). Dørålen er også den innfallsporten hvor det er desidert flest lange dagsturer, dvs. over 6 timer. Hele 43% av de som gikk en dagstur herfra gikk en tur av så lang varighet. Også fra Spranget.

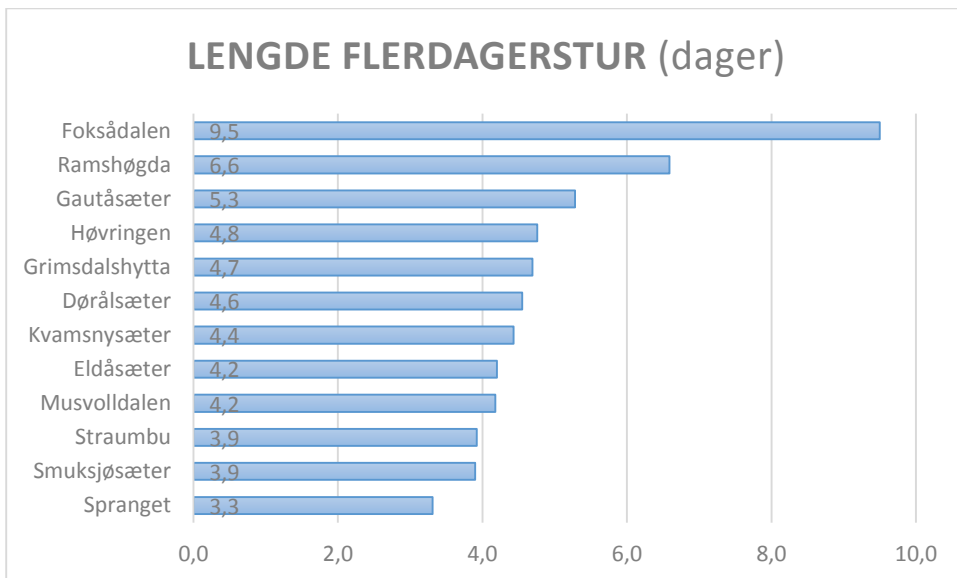
Figur 3. Andel som er på dagstur vs flerdagerstur i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

Eldåsæter og Grimsdalshytta er en fjerdedel av dagsturene som tas på 6 timer eller mer. Dvs. at en stor andel av de som tar dagstur fra disse innfallsportene kan gå relativt langt inn i fjellet. Musvollalen er noe utypisk ved at få at har gått turer over 6 timer, men at en stor andel (58%) har tatt en mellomlang tur på 4-6 timer. Men det er altså fra de innfallsportene som ligger lengst inn i fjellet i utgangspunktet (Dørålen og Spranget) at relativt flest tar lange turer. Sannsynligvis har dette sammenheng med toppturer. Spranget, Straumbu, og Dørålsæter de viktigste innfallsportene for de som skal på topptur. Mens bare 14% av de som ikke var på topptur/dagstur var på en tur som varte mer enn 6 timer (N=1206), var det nesten 70% av de som var på topptur/dagstur som brukte 6 timer eller mer på turen (N=201)³.

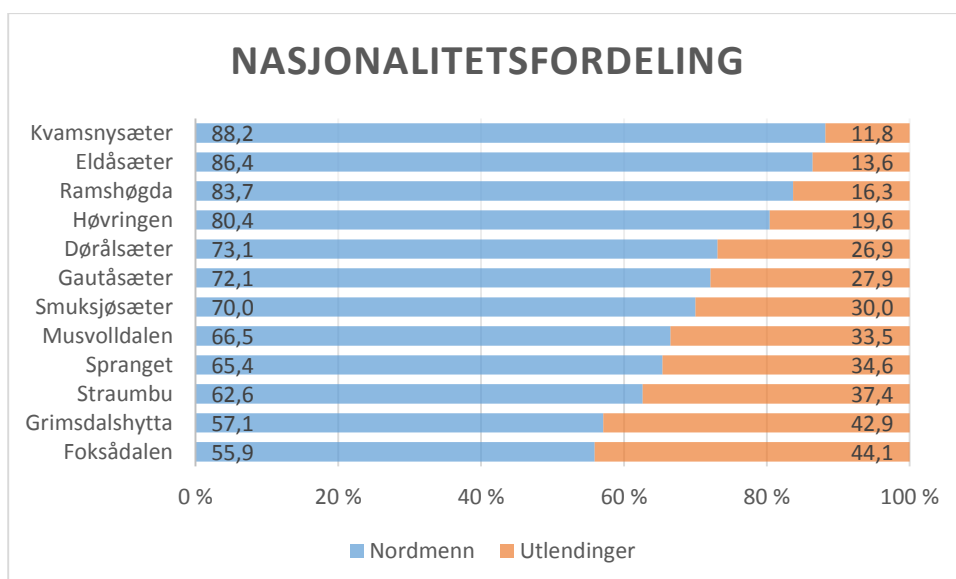
³ Andeler av de som hadde tegna inn ruta på kart

Figur 4. Gjennomsnittlig lengde på dagsturene i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

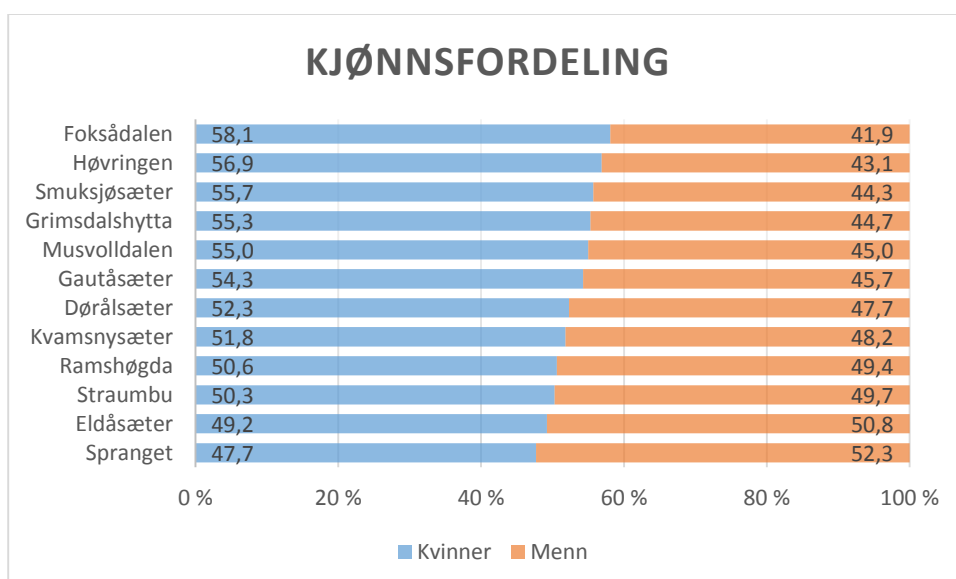
Figur 5. Gjennomsnittlig lengde på flerdagersturer i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

Figur 6. Andel nordmenn og utlendinger i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

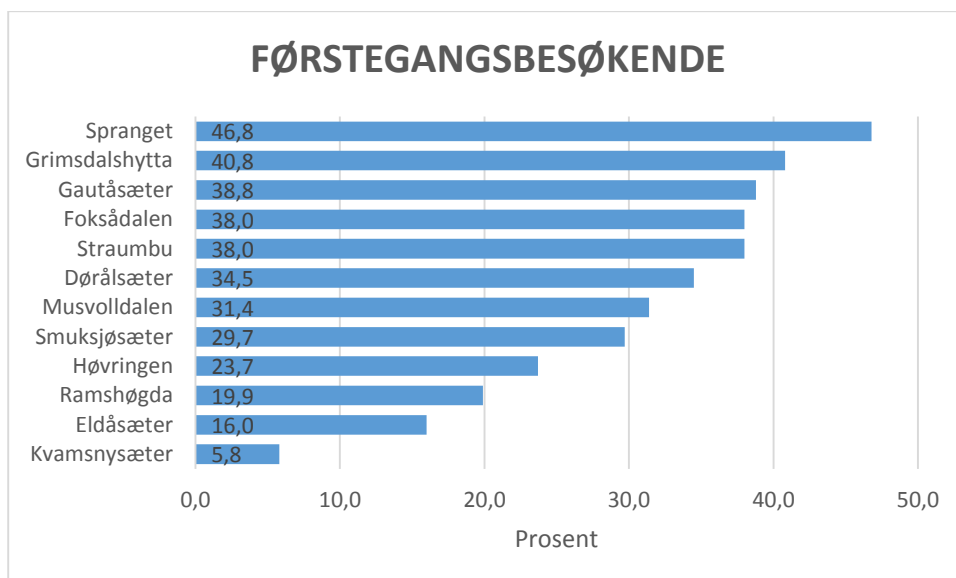
Det er også stor forskjell i andelen utlendinger som bruker de ulike innfallsportene. Kvamsnysæter og Eldåsæter er ikke uventet innfallsporter med få utlendinger, siden de ligger forholdsvis langt fra hovedfartsåre. Noe mer overraskende er det at det også ved Ramshytta var få utlendinger, til tross for at kassa var plassert bare et par kilometer nord for Fv. 27 over Venabygdsfjellet. Det er bilvei inn til Ramshytta fra Fv. 27, men denne er stengt med kjetting. Der bilveien tar av fra Fv. 27 er det anlagt en ny stor parkeringsplass. Den lave andelen utlendinger registrert ved Ramshytta tyder imidlertid ikke på at parkeringsplassen genererer noe særlig *tilfeldig* trafikk inn i området forbi Ramshytta. Dette understøttes ytterligere av at blant utlendinger registrert ved Ramshytta (N=86) var omlag halvparten på flerdagerstur. Også stien fra Høvringen over Sletthø brukes i hovedsak av nordmenn.

Størst andel utlendinger ble registrert i kassa i Foksådalen (44%). Kassa var plassert slik at også forbipasserende på Pilegrimsleden kunne fylle ut kort i kassa. Av de 22 som hadde svart pilegrimsvandring/religiøst motiv på formål, var 21 av 22 utlendinger. I og med at bare 9% (N=234) ble registrert som pilgrimer, er imidlertid ikke dette hele forklaringen på den høye andelen utlendinger registrert i denne kassa.

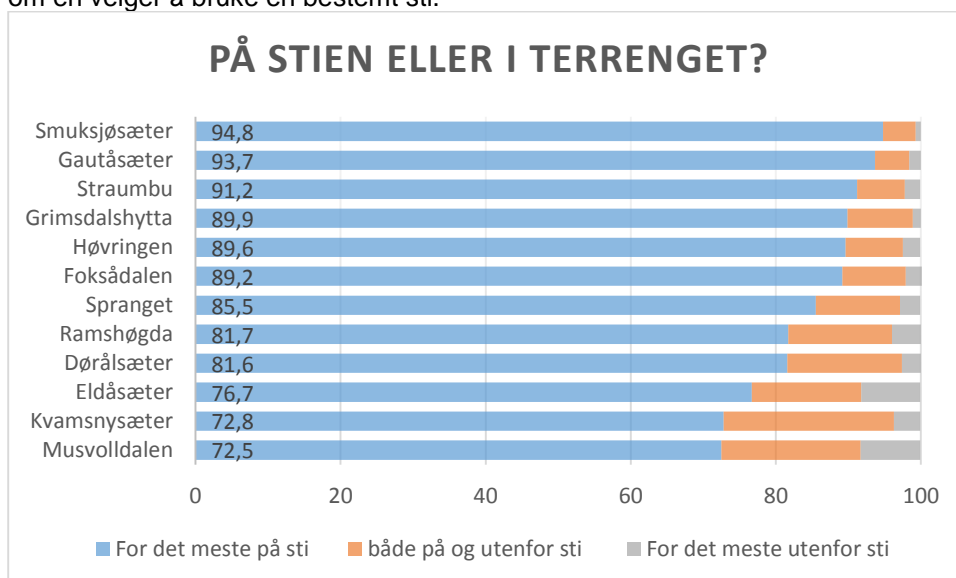
Figur 7. Andel kvinner og menn som har svart på undersøkelsen i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

Det er også store aldersmessige forskjeller mellom de ulike kassene. I kassa på Høvringen (sti mot Sletthø) var hele 60% 55 år eller eldre. I kassa ved Smuksjøen og ved Kvamsnysæter gjaldt dette omlag halvparten. Lavest andel har Spranget med 25% over 55 år. Spranget har derimot den største andelen mellom 15 og 35 år (32%).

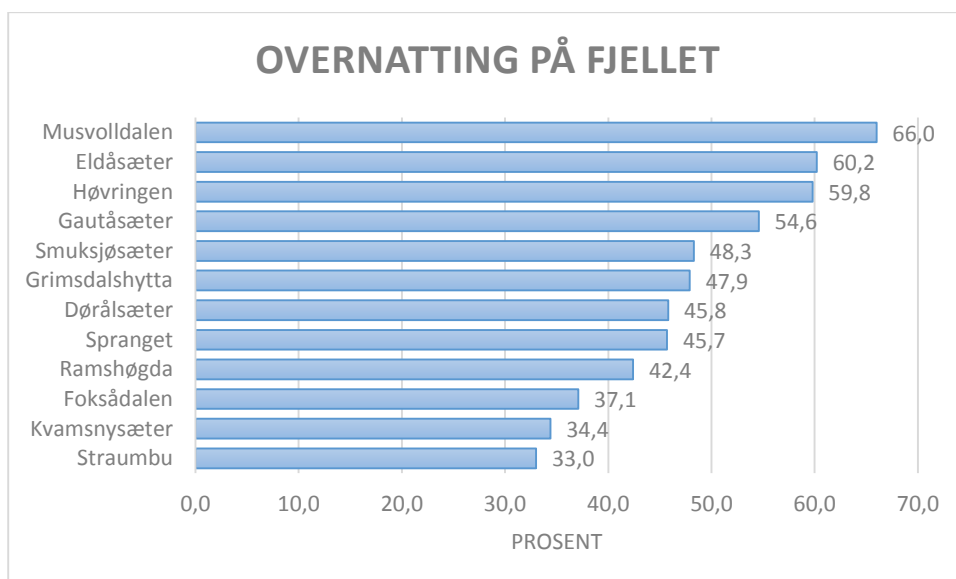
Figur 8. Andel som besøker området for første gang i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

Ved Kvamsnysæter og Eldåsæter har de aller fleste vært i Rondane-/Dovre-området tidligere. Det andre ytterpunktet er Spranget, der bare omlag halvparten har vært i området tidligere. Disse andelenene gir også en pekepinn om mulighetene for å kanalisere brukerne ved disse innfallsportene. En felles erfaring på tvers av mange studier at det eksisterer en sterk sammenheng mellom friluftslivutøvernes erfaring og kunnskap og deres respons på informasjon. Førstegangsbesøkende til et område og uerfarne friluftslivutøvere er lettest å overtale (Roggenbuck & Manfredo 1990, Roggenbuck 1992). En person som har brukt et område en rekke ganger, vil sannsynligvis velge å stole på egen erfaring framfor den informasjon vedkommende mottar fra andre. Med økende erfaringsnivå er det også en tendens til at tida som brukes på å bearbeide et budskap blir mindre, i tillegg til at det altså er vanskeligere å endre en holdning som i utgangspunktet er stabil. Er en kjent i et område fra før, er det også sannsynlig at T-merking eller ikke T-merking vil ha liten betydning for om en velger å bruke en bestemt sti.

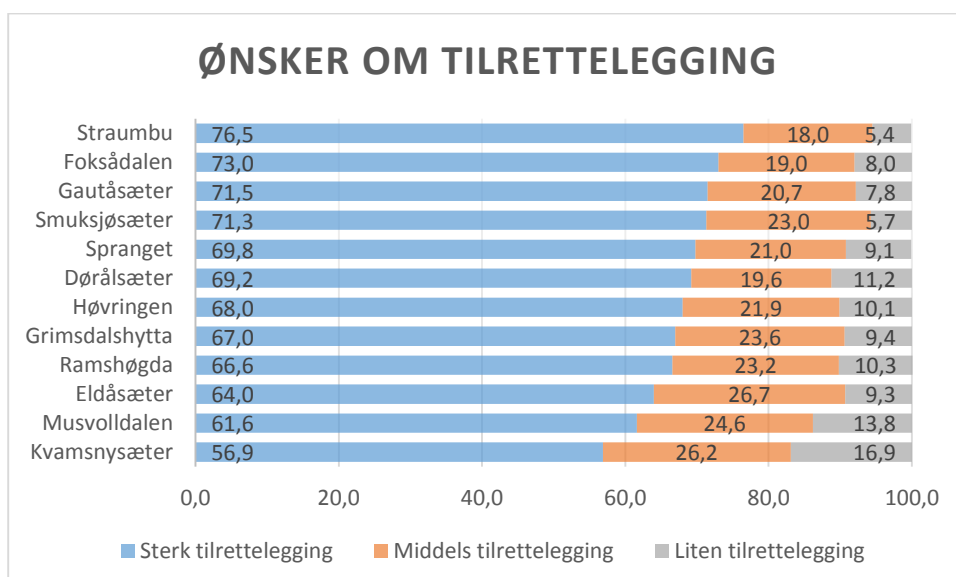
Figur 9. Andel som går på eller utenfor merket sti i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

Smuksjøseter, Gautåseter og Straumbu oppgir mer enn 90% av de besøkende at de stort sett følger merka sti. Det er i disse lokalitetene trafikken er mest kanalisert. Motsatt fall går flest både på og utenfor merket sti i Musvollidalen, Kvamsnysæter og Eldåsæter. For Rondane generelt har innfallsportene besøkende som i stor grad følger merkete stier.

Figur 10. Andel som overnatter i fjellet (enten inne i nasjonalparken eller på fjellet i nærheten av nasjonalparken (turisthytte, privat hytte, telt etc.) i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

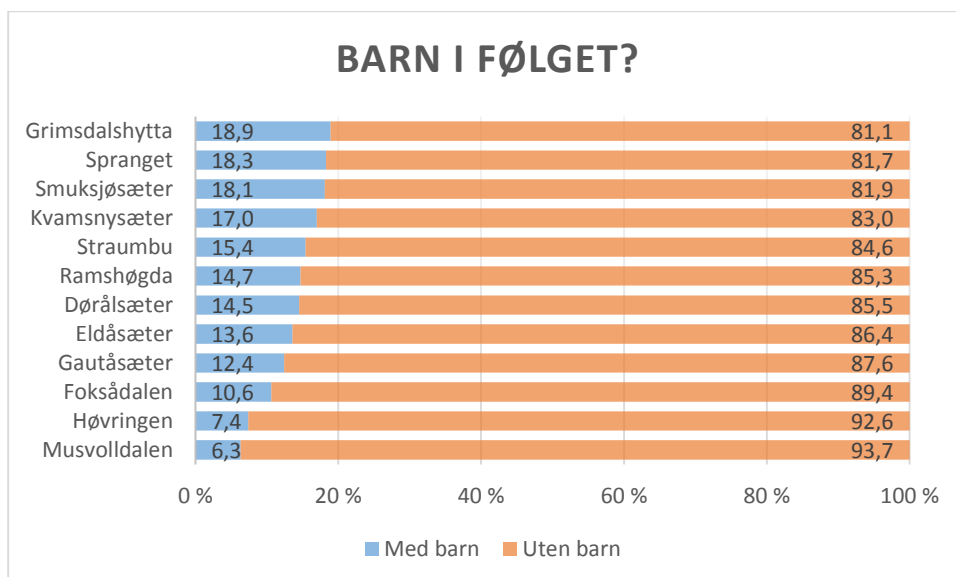
Vi spurte også om overnatting i fjellet, og for Musvollidalen, Eldåsæter og Høvringen skulle størst andel overnatte i fjellet. Dette gjelder i tillegg til telt og turisthytte inne i nasjonalparken, også de som overnatter på turistbedrifter eller private hytter nær de nevnte innfallsporter. For lokalitetene Foksådalen, Kvamsnysæter og Straumbu var det lavest andel som skulle overnatte i fjellet. Dette er altså litt ulike forklaringer til dette, for eksempel Kvamsnysæter er det svært stor andel som er på dagstur samtidig som det er få overnattingsplasser på selve innfallsporten.

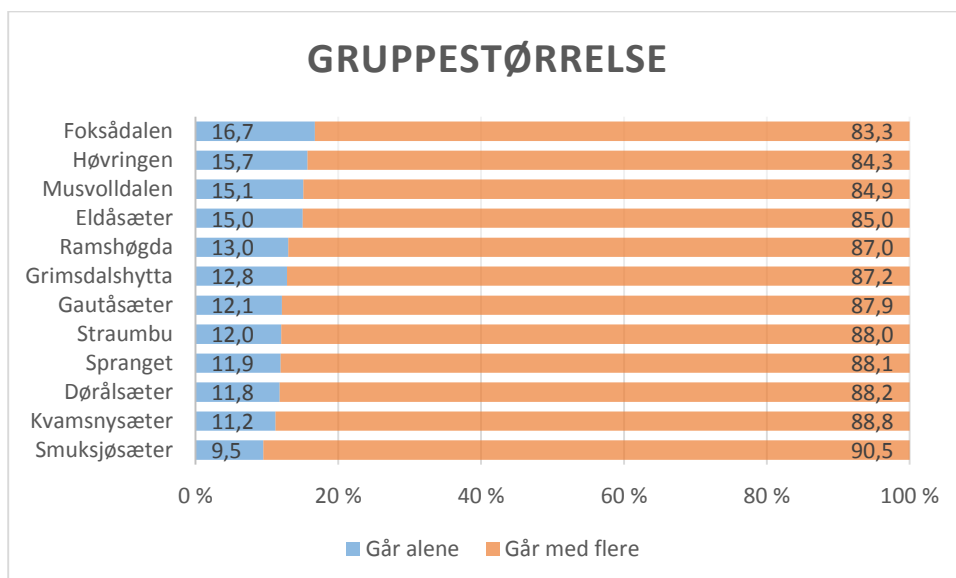
Figur 11. Andel besøkende som ønsker sterk-middels-liten tilrettelegging i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

Når det gjelder ønske om tilrettelegging er det sterkest ønske om tilrettelegging i innfallsporene Straumbu, Foksådalen, Gautåsæter, Smuksjøsæter og Spranget. For Eldåsæter, Musvollidalen og Kvamsnysæter var ønsket om tilrettelegging lavere. Dette gir god indikasjon til forvaltningsmyndighet hvor de bør iverksette tilretteleggingstiltak i forhold til de besøkendes ønsker og behov.

I Rondane og Dovre nasjonalparker er det relativt lav andel barn i følge sammenlignet med andre nasjonalparker vi har undersøkt. Dette handler om at Rondane i stor grad er en park for de godt voksne. Grimsdalshytta, Spranget og Smuksjøsæter er de lokalitetene med størst andel barn.

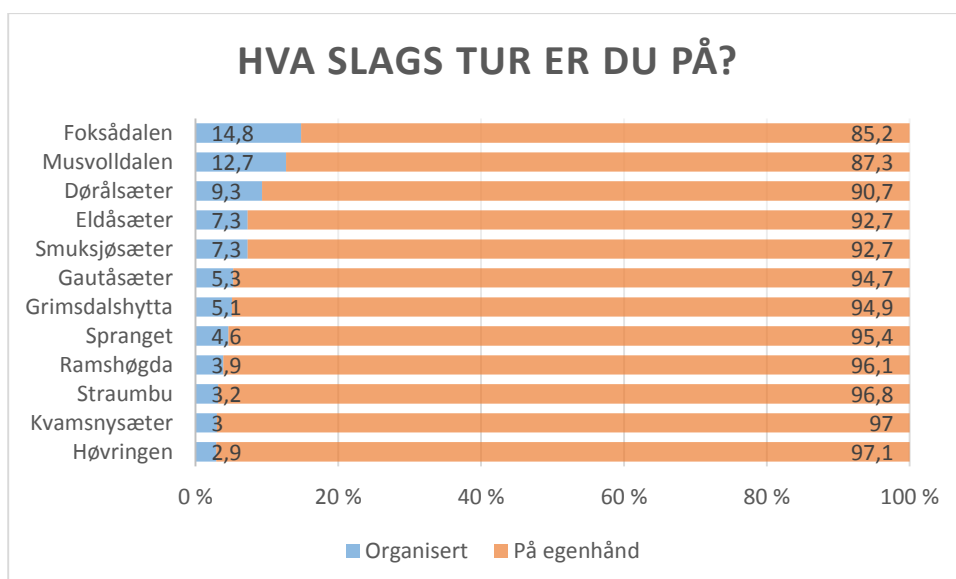

Figur 12. Andel barn i følge i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

Figur 13. Andel besøkende i gruppe i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

I Rondane går man veldig ofte sammen med andre, og spesielt gjelder dette Smuksjøsæter, Kvamsnysæter og Dørålsæter.

Figur 14. Andel besøkende som er på organisert tur i 12 lokaliteter i Dovre og Rondane nasjonalparker.

Det er registrert noe organisert aktivitet i Rondane, og dette er som oftest DNT-turer, skoleklasser, firmaturer etc. Foksådalen skiller seg ut med størst andel besøkende som går en organisert tur, og dette skyldes Pilegrimsturer.

4.5 Forvaltningens handlingsrom

Vi bruker dette kapittelet til å diskutere det vi kaller forvaltningens handlingsrom i de enkelte lokaliteter, med basis i datagrunnlaget som er presentert tidligere. Handlingsrommet beskriver i hvilken grad forvaltningen kan påvirke de besøkende med «push-pull» strategier, enten ved at de styrer ferdselen ved å begrense mulighetene (push) eller ved å etablere nye muligheter på steder som er godt egnet for det (pull). På denne måten kan forvaltningen kombinere bedre tilrettelegging for de besøkende med å øke tilbudet, samtidig som de kanalisere bruken bort fra problematisk bruk. Vi mener det er mye å gå på i forhold til dette i Rondane og Dovre nasjonalparker, og det er allerede mange eksempler i historien som viser at dette har virket. Dette kan være manipulering av sti- og løypesystemet, hytter, eller annen infrastruktur og tilrettelegging, eller det kan være å oppfordre til atferd gjennom informasjonstiltak. Vi henviser til mer utdypende diskusjoner om dette i Strand m.fl. 2014.

4.5.1 Høvringen

Høvringen er et stort og sammensatt område, og plasseringen til svarkassa og tellere fanger bare opp en liten del av den totale ferdselen i området. Svarkasse sto plassert langs T-merka sti mot Kvannslådalen-Dørålsæter, og tellerne var plassert inn Kvannslådalen og over Sletthø mot Grimsdalshytta. Tellerne har forholdsvis lave tall på disse stiene, henholdsvis overkant av 800 passeringer mot Sletthø og omlag 1300 passeringer gjennom Kvannslådalen. Det er mange andre umerka stier som også har trafikk i området, og resultatene fra Høvringen må også ses i sammenheng med Smuksjøsæter. Også utviklingen i området rundt Formokampen må ses i sammenheng med data fra Høvringen.

Tabell 3. Nøkkeltall fra de besøkende som går inn T-merka sti mot Kvannslådalen og Sletthøe.

1 HØVRINGEN			
Antall innsamlede skjema 2009: 510			
Andel nordmenn	80,4	Andel som går utenfor sti	2,4
Andel førstegangsbesøkende	23,7	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	68,0
Andel som er på dagstur	72,6	Andel som ønsker middels tilrettelegging	21,9
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	4,15	Andel som ønsker liten tilrettelegging	10,1
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	4,76	Andel som overnatter på fjellet	59,8
Andel som er med på organisert tur	2,9	Kvinneandel	56,9
Andel som går bare på sti	89,6	Andel som går alene	15,7
Andels om går både på og utenfor sti	7,9	Andel som går med barn under 15 år i følge	7,4

Viktige karaktertrekk ved de besøkende til denne lokaliteten (n=510) er stor andel nordmenn som er gjengangere i området og som er på dagstur av ganske kort varighet (4.2 timer). Det er også lav andel barnefamilier på Høvringen og mange går tur på egenhånd og også alene. Mange overnatter i nærområdet. De som går langs T-merka sti på Høvringen ønsker moderat tilrettelegging.

Handlingsrommet i denne innfallsporten er begrenset med hensyn på tilrettelegging og avbøtende tiltak. Det er forholdsvis lav trafikk på stien, og der er mange andre alternativer av umerka og merka stier. I stedet for å tenke tilrettelegging inn mot nasjonalparken, er det viktigere i denne lokaliteten og påvirke de besøkendes valg før de går på stien inn mot nasjonalparken.

4.5.2 Smuksjøsæter

Smuksjøsæter er i enden av bompengebelagt grusveg som går langt inn mot nasjonalparkgrensen. Innfallsporten har nest etter Spranget flest besøkende i Dovre og Rondane nasjonalparker og det er omlag 11 000 passeringer langs T-merka sti mot Peer Gynt hytta. De fleste er på dagstur og passerer telleren to ganger, dvs det er omlag 5500 personer som går tur mot Peer Gynt hytta. Det ble samlet inn 2037 skjemaer i lokaliteten.

Tabell 4. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen på Smuksjøsæter.

2 SMUKSJØSÆTER			
Antall innsamlede skjema 2009: 2037			
Andel nordmenn	70,0	Andel som går utenfor sti	0,7
Andel førstegangsbesøkende	29,7	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	71,3
Andel som er på dagstur	82,0	Andel som ønsker middels tilrettelegging	23,0
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	4,66	Andel som ønsker liten tilrettelegging	5,7
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	3,90	Andel som overnatter på fjellet	48,3
Andel som er med på organisert tur	7,3	Kvinneandel	55,7
Andel som går bare på sti	94,8	Andel som går alene	9,5
Andels om går både på og utenfor sti	4,5	Andel som går med barn under 15 år i følge	18,1

Det er 70% nordmenn og 70% er også gjengangere i området. Smuksjøsæter er en typisk dagsturlokalitet; hele 82% er på dagstur av gjennomsnittlig lengde på 4.7 timer. Det er ganske mange barnefamilier, i alt i overkant av 18% har med barn. Innfallsporten er i stor grad «sosial», da i overkant av 90% av de besøkende går sammen med andre. Smuksjøsæter er den innfallsporten der flest følger merket sti eller gangveg, samtidig som en stor andel ønsker sterk tilrettelegging.

Handlingsrommet for forvaltningen til å gjennomføre tilrettelegging og tiltak er stor. De besøkende etterspør tilrettelegging og vil i stor grad følge den tilretteleggingen som finnes av merkete stier, rundturer og eventuelt tematiske stier. Det er stor behov for dagsturtilbud i lokaliteten, tilpasset også

de som ikke går så langt (f. eks. barnefamilier). De besøkende eterspør informasjon om turtilbud etc. i lokaliteten.

4.5.3 Spranget

Spranget er en parkeringsplass på grensen mot nasjonalparken, og vegen går videre inn til Rondvassbu. I alt ble det samlet inn 1817 skjemaer fra lokaliteten gjennom svarkasse og utdeling av skjema på biler. Spranget er den mest besøkte innfallsporten til Rondane nasjonalpark, og i gjennomsnitt her telleren registrert nesten 23 000 passeringer.

Tabell 5. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen på Spranget.

3 SPRANGET			
Antall innsamlede skjema 2009: 1817			
Andel nordmenn	65,4	Andel som går utenfor sti	2,8
Andel førstegangsbesøkende	46,8	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	69,8
Andel som er på dagstur	56,9	Andel som ønsker middels tilrettelegging	21,0
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	5,47	Andel som ønsker liten tilrettelegging	9,1
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	3,31	Andel som overnatter på fjellet	45,7
Andel som er med på organisert tur	4,6	Kvinneandel	47,7
Andel som går bare på sti	85,5	Andel som går alene	11,9
Andels om går både på og utenfor sti	11,6	Andel som går med barn under 15 år i følge	18,3

Det er i alt 35% utlendinger i lokaliteten, og mange land er representert. Spranget har desidert flest førstegangsbesøkende i Rondane og Dovre nasjonalparker. Litt flere er på dagstur enn flerdagerstur. Lengde dagsturen er lang, på 5.5 timer, og flerdagerstur er kort på 3.3 dager. Det er mange barnefamilier som bruker innfallsporten, og bare Grimsdalshytta har registrert større andel

barn i følge. Mange går i følge inn i området, og de går sjelden som organisert tur. Det er vanlig å følge merka stier, men også en god del går både på sti og utenfor sti. De fleste besøkende ønsker sterk tilrettelegging.

Handlingsrommet på denne innfallsporten i forhold til forvaltningstiltak er i utgangspunktet stort, fordi det er mange førstegangsbesøkende som stort sett følger eksisterende infrastruktur og som ønsker seg en ganske sterk tilrettelegging.

4.5.4 Musvollidalen

Innfallsporten utgjør en nedlagt merka sti som går fra Mysusæter og til Bjørnhollia gjennom Musvollidalen. Til tross for at stien i dag ikke har merking er den tydelig og brukes i første rekke av lokale folk og hytteeiere. Telleren er plassert langt inn i fjellet.

I overkant av 1000 personer har i gjennomsnitt passert høyeste punkt på ruten mellom Mysusæter og Bjørnhollia. Det er samlet inn 191 skjema.

Tabell 6. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen inn mot Musvollidalen.

4 MUSVOLLDALEN			
Antall innsamlede skjema 2009: 191			
Andel nordmenn	66,5	Andel som går utenfor sti	8,2
Andel førstegangsbesøkende	31,4	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	61,6
Andel som er på dagstur	70,5	Andel som ønsker middels tilrettelegging	24,6
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	4,87	Andel som ønsker liten tilrettelegging	13,8
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	4,18	Andel som overnatter på fjellet	66,0
Andel som er med på organisert tur	12,7	Kvinneandel	55,0
Andel som går bare på sti	72,5	Andel som går alene	15,1
Andels om går både på og utenfor sti	19,2	Andel som går med barn under 15 år i følge	6,3

I alt 33% er utlendinger, og i overkant av 31% er førstegangsbesøkende. Musvollidalen klassifiseres som en dagsturlokalitet, selv om det er nesten 30% som er på flerdagerstur (over til Bjørnhollia). Musvollidalen er den lokaliteten med færrest barnefamilier, men ganske mange går likevel sammen med andre. Overraskende var det stor andel som var med på organisert tur. Musvollidalen var også den lokaliteten i Rondane og Dovre nasjonalparker der flest går utenfor merket sti eller i kombinasjon med merket sti. Mange overnattet på fjellet og dette indikerer for dagsturistene at de overnatter i privat hytte eller turistbedrift i nærheten eller i fjellet i telt eller på Bjørnhollia. Dette er den lokaliteten, nest etter Kvamsnysæter, der de besøkende ikke ønsker seg sterk tilrettelegging.

Handlingsrommet i denne innfallsporten er begrenset. Dette er i stor grad folk som er kjent i området, og de ønsker å være alene uten spesielt stor tilrettelegging. Det vurderes vanskelig å kanalisere disse brukere inn på alternative stier eller turruter.

4.5.5 Eldåsæter

Eldåsæter er en populær innfallsport mot Vulufjell og Eldåbu. Svarkasse står i forbindelse med innfallsporten, men telleren sto langt inn i fjellet ved Vulutjern. I alt ble det samlet inn 181 skjemaer.

Tabell 7. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen på Eldåsæter.

5 ELDÅSÆTER			
Antall innsamlede skjema 2009: 181			
Andel nordmenn	86,4	Andel som går utenfor sti	8,1
Andel førstegangsbesøkende	16,0	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	64,0
Andel som er på dagstur	46,0	Andel som ønsker middels tilrettelegging	26,7
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	5,47	Andel som ønsker liten tilrettelegging	9,3
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	4,20	Andel som overnatter på fjellet	60,2
Andel som er med på organisert tur	7,3	Kvinneandel	49,2
Andel som går bare på sti	76,7	Andel som går alene	15,0
Andels om går både på og utenfor sti	15,1	Andel som går med barn under 15 år i følge	13,6

Kun i overkant av 800 passeringer er registrert på telleren ved Vulutjern. I denne lokaliteten er det desidert med nordmenn, i alt i overkant av 86%, og det er også svært lav andel av førstegangsbesøkende (kun 16%). Eldåsæter er en typisk innfallsport flerdagersturer, og med en turlengde på 4.2 dager. Dagsturene har lang varighet. Det er vanlig å gå i følge i lokaliteten, men organiserte turer utgjør i alt ca 7%. Eldåsæter er en innfallsport der mange går utenfor sti og eller i kombinasjon med merket sti, og også her overnatter mange på fjellet i private hytter og sætre. Dette er også en av lokalitetene der de besøkende ikke ønsker seg sterk tilrettelegging.

Handlingsrommet i forhold til tiltak er begrenset i lokaliteten, fordi det er stor grad av bruk fra lokalbefolkning og andre lokalkjente.

4.5.6 Ramshøgda

Ramshøgda utgjør en innfallsport fra Fv27 og fra sør inn i Rondane nasjonalpark. Det er parkering ved Fv27 og en strekning langs grusveg før man kommer til T-merka sti. Teller og svarkasse sto i nærheten av hverandre. I alt ble det samlet inn 578 skjemaer.

Tabell 8. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen mot Ramshøgda.

6 RAMSHØGDA			
Antall innsamlede skjema 2009: 578			
Andel nordmenn	83,7	Andel som går utenfor sti	4,0
Andel førstegangsbesøkende	19,9	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	66,6
Andel som er på dagstur	78,5	Andel som ønsker middels tilrettelegging	23,2
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	4,32	Andel som ønsker liten tilrettelegging	10,3
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	6,59	Andel som overnatter på fjellet	42,4
Andel som er med på organisert tur	3,9	Kvinneandel	50,6
Andel som går bare på sti	81,7	Andel som går alene	13,0
Andels om går både på og utenfor sti	14,3	Andel som går med barn under 15 år i følge	14,7

Telleren viser ganske så stor trafikk i lokaliteten, i alt i overkant av 3600 passeringer. Det er stor andel nordmenn i lokaliteten (84%), mens andel førstegangsbesøkende er lav (20%). Dette betyr at bruken først og fremst gjennomføres av lokale og/eller lokalkjente gjengangere. Ramshøgda har

stor andel dagsturbesøkende, med en snittlengde på 4.3 timer. Det er få som er på organisert tur. De besøkende til denne lokaliteten er ikke så positive til sterk tilrettelegging.

Handlingsrommet i innfallsporten er begrenset, fordi det er en stor andel lokalkjente brukere.

4.5.7 Straumbu

Straumbu er den mest brukte innfallsport i de østlige områder av Rondane, Atnsiden. De fleste går turen mot Bjørnhollia. Teller og svarkasse sto i nærheten av hverandre. I alt ble det samlet inn 739 skjemaer.

Tabell 9. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen på Straumbu.

7 STRAUMBU			
Antall innsamlede skjema 2009: 739			
Andel nordmenn	62,6	Andel som går utenfor sti	2,1
Andel førstegangsbesøkende	38,0	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	76,5
Andel som er på dagstur	67,4	Andel som ønsker middels tilrettelegging	18,0
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	4,62	Andel som ønsker liten tilrettelegging	5,4
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	3,92	Andel som overnatter på fjellet	33,0
Andel som er med på organisert tur	3,2	Kvinneandel	50,3
Andel som går bare på sti	91,2	Andel som går alene	12,0
Andels om går både på og utenfor sti	6,6	Andel som går med barn under 15 år i følge	15,4

I alt ble det registrert i overkan av 5000 passeringer inn fra Straumbu. Det er en stor andel utenlandske besøkende i lokaliteten (37%), og forholdsvis stor andel førstegangsbesøkende (38%). Manger er på dagstur, men en god del er også på flerdagstur i området. Flerdagersturene er relativt korte. En god del barn er i følge med voksne. Straumbu er typisk der flere går sammen i en gruppe, men det er få som er med på organisert tur (kun 3%). De aller fleste som går inn fra Straumbu følger merket stier (92%), men svært få overnatter i fjellet (33%). Dette viser at det er mange som er biltur og på rundreise i området. Straumbu er den innfallsporten som har desidert størst andel besøkende som ønsker sterk tilrettelegging.

Handlingsrommet i denne lokaliteten er stort. Det er mange som stopper opp på denne innfallsporten og går en tur, og de etterspør et produkt av korte og lange turmuligheter. Vi vil spesielt peke på mulighetene ved å utvikle korte rundturer i området, evt. kombinert med attraksjoner knyttet til natur og utsikt. Tilretteleggingen kan gjøres både mot Rondane, evt. avbøtende mot Sølnekletten.

4.5.8 Dørålsæter

Det er bomveg mot Dørålsæter og mange kjører til enden av vegen og starter turen ved nasjonalparkgrensen. I alt ble det samlet inn 731 skjemaer.

Tabell 10. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen på Dørålsæter.

8 DØRÅLSÆTER			
Antall innsamlede skjema 2009: 731			
Andel nordmenn	73,1	Andel som går utenfor sti	2,6
Andel førstegangsbesøkende	34,5	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	69,2
Andel som er på dagstur	42,1	Andel som ønsker middels tilrettelegging	19,6
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	6,03	Andel som ønsker liten tilrettelegging	11,2
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	4,55	Andel som overnatter på fjellet	45,8
Andel som er med på organisert tur	9,3	Kvinneandel	52,3
Andel som går bare på sti	81,4	Andel som går alene	11,8
Andels om går både på og utenfor sti	15,8	Andel som går med barn under 15 år i følge	14,5

Det er registrert 5500 passeringer ved Dørålsæter, og dette er før stikryss. Dørålsæter har en forholdsvis stor andel nordmenn (73%), og i alt 34% er førstegangsbesøkende. Dørålsæter er helt typisk innfallsport for flerdagersturer. Det er for langt å kjøre for mange for å ta en dagstur. I alt 58% er på flerdagerstur, og turen har en lengde på 4.6 dager. Det er vanlig å gå flere i følge, og også organiserte turer utgjør en god del (9%). Selv om de aller fleste følger merkete stier, er det om lag 18% som går utenfor sti eller i kombinasjon med sti. Det er moderat ønske om tilrettelegging i lokaliteten.

Handlingsrommet i lokaliteten er begrenset. De fleste har planlagt en flerdagerstur og kommer fra flere kanter i tillegg til vegen.

4.5.9 Grimsdalshytta

Grimsdalshytta er sentralt plassert langs Grimsdalsvegen med biltraffik og i T-merka stinettet til DNT fra Høvringen, fra Dørålsæter og i fra Gautåsæter/Hagesæter i nord. Denne kombinasjonen setter sitt preg på lokaliteten. Det ble samlet inn 382 skjemaer i lokaliteten.

Tabell 11. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen på Grimsdalshytta.

9 GRIMSDALSHYTTA			
Antall innsamlede skjema 2009: 382			
Andel nordmenn	57,1	Andel som går utenfor sti	1,1
Andel førstegangsbesøkende	40,8	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	67,0
Andel som er på dagstur	46,3	Andel som ønsker middels tilrettelegging	23,6
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	5,04	Andel som ønsker liten tilrettelegging	9,4
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	4,69	Andel som overnatter på fjellet	47,9
Andel som er med på organisert tur	5,1	Kvinneandel	55,3
Andel som går bare på sti	89,9	Andel som går alene	12,8
Andels om går både på og utenfor sti	9,0	Andel som går med barn under 15 år i følge	18,9

Stien mot Stovvatnet og Høvringen har i gjennomsnitt i overkant av 2000 passeringer, mens stien mot Gravhø mot Dørålsæter har i overkant av 1700 passeringer. Mer brukt er stien over mot Gautåsæter. Grimsdalshytta har stor andel utenlandske besøkende (43%) og også stor andel førstegangsbesøkende (41%). Andel førstegangsbesøkende er nest størst i Rondane og Dovre nasjonalparker, bare slått av Spranget. Grimsdalshytta har flere flerdagersturister enn dagsturister.

Lengde dagstur er på 5 timer, og lengde flerdagerstur er 4.7 dager. Grimsdalshytta er stedet for barnefamilier, og hele 19% (hver femte respondent) har med barn i følget. Stor andel av de besøkende føler merkete stier og infrastruktur i området, men andel som ønsker sterk tilrettelegging er på lavere del av skalaen.

Handlingsrommet ved Grimsdalshytta er stor. Mange bilturister ønsker å gå kortere turer (rundturer, tematiske stier osv.) og man kan gjøre mye for å legge forholdene til rette for barn i lokaliteten. Alle førstegangsbesøkende i lokaliteten trenger informasjon og infrastruktur. Det er mange flerdagersturister som følger T-merka stinett, og disse er det vanskelig å påvirke annet enn å manipulere med stinettet.

4.5.10 Hageseter/Gautåseter

Gautåseter danner viktigste innfallsport fra nord og går inn i Dovre nasjonalpark. Med stinedleggelse av stien fra Foksådalen inngår dette eneste T-merka sti fra nord, og T-merka sti videre sørover til Grimsdalshytta-Døråseter og Rondvassbu/Bjørnhollia utgjør en meget viktig ferdselsakse. Det ble samlet inn i alt 520 skjemaer i lokaliteten.

Tabell 12. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen på Gautåsæter/Hagesæter.

10 GAUTÅSÆTER			
Antall innsamlede skjema 2009: 520			
Andel nordmenn	72,1	Andel som går utenfor sti	1,6
Andel førstegangsbesøkende	38,8	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	71,5
Andel som er på dagstur	45,7	Andel som ønsker middels tilrettelegging	20,7
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	3,82	Andel som ønsker liten tilrettelegging	7,8
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	5,28	Andel som overnatter på fjellet	54,6
Andel som er med på organisert tur	5,3	Kvinneandel	54,3
Andel som går bare på sti	93,7	Andel som går alene	12,1
Andels om går både på og utenfor sti	4,7	Andel som går med barn under 15 år i følge	12,4

Gautåseter er en mye brukt innfallsport, med i gjennomsnitt nesten 4500 passeringer. Gautåseter har 28% utenlandske besøkende, og en stor andel førstegangsbesøkende (39%). Andel førstegangsbesøkende er tredje størst i Rondane og Dovre nasjonalparker. Lokaliteten er karakterisert av stor andel flerdagersturister, hele 54%, og turene har lang varighet (5.3 dager). Dagsturene har kort varighet. Det er 12% med barn i følge. DNT turistene dominerer flerdagersturen, og også de som går dagstur følger i all hovedsak T-merka sti. Mange av disse overnatter på turisthyttene til DNT. De besøkende har ønske om sterk tilrettelegging i lokaliteten.

Vi mener handlingsrommet er stort i denne lokaliteten, både fordi det er stor andel utenlandske besøkende og fordi det er mange førstegangsbesøkende. Men det at det er så stor andel flerdagersturister gjør at ferdselen i denne lokaliteten er forutsigbar og de følger T-merka sti. Derfor er det dagsturisten man kan satse på å legge til rette for i lokaliteten. Dagsturisten kan kanaliseres i sterkere grad mot rundturer, attraksjoner og tematiske stier i nærområdet.

4.5.11 Foksådalen

Foksådalen er en viktig innfallsport i Dovre nasjonalpark, men merkinga til tidligere T-merka sti er fjernet. Pilegrimsleden går forbi lokaliteten, og svarkassa var plassert slik at de som gikk pilegrimsvandring kunne skrive seg inn i kassa. Tellere har vært plassert både på pilegrimsleden og lang tidligere merket sti. Vi fikk inn i alt 237 skjema fra lokaliteten.

Tabell 13. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen på Fokkstua fjellstue.

11 FOKSÅDALEN			
Antall innsamlede skjema 2009: 237			
Andel nordmenn	55,9	Andel som går utenfor sti	2,2
Andel førstegangsbesøkende	38,0	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	73,0
Andel som er på dagstur	61,4	Andel som ønsker middels tilrettelegging	19,0
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	3,50	Andel som ønsker liten tilrettelegging	8,0
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	9,50	Andel som overnatter på fjellet	37,1
Andel som er med på organisert tur	14,8	Kvinneandel	58,1
Andel som går bare på sti	89,2	Andel som går alene	16,7
Andels om går både på og utenfor sti	8,7	Andel som går med barn under 15 år i følge	10,6

Pilegrimsled har en trafikk på omlag 1900 passeringer, mens tidligere T-merka sti inn i Dovre nasjonalpark har omlag 1100 passeringer. Foksådalen har størst andel utenlandske besøkende av alle, og også stor andel førstegangsbesøkende. Flest går dagstur i lokaliteten, og med kort varighet på bare 3.5 timer i gjennomsnitt. Selv om det var relativt få som var på flerdagerstur var de tilgjengelig lange. Det var lav andel med barn i følget. Foksådalen var den lokaliteten der flest gikk alene, og også andel organisert tur var høyest. Alt dette tilsier at pilegrimer har hatt betyning på svarene; utenlandske, langvandring, alene og også organisert i turfølger. Nesten 90% av de besøkende følger T-merka sti og mange av de besøkende ønsker sterk tilrettelegging. Foksådalen var den lokaliteten der nest flest ønsket sterk tilrettelegging.

Handlingsrommet i lokaliteten er i utgangspunktet stort, spesielt gjelder nok dette de som følger pilegrimsleden. Her er det mange førstegangsbesøkende og også mange som følger infrastruktur. Svarene sier mindre om de som går inn i nasjonalparken, men vi må anta at det er stor andel dagsturer inn i Dovre nasjonalpark. Det er relativt beskjedne besøkstall i lokaliteten.

4.5.12 Kvamsnysæter

Kvamsnysæter utgjør en viktig innfallsport i området mellom Mysusæter og Eldåbu, og tilgang til Vulufjell. Det er ikke plassert teller i lokaliteten, og nærmeste teller er Vulutjern. Det ble samlet inn 311 skjemaer.

Tabell 14. Nøkkeltall for de besøkende som starter turen på Kvamsnysæter.

12 KVAMSNYSÆTER			
Antall innsamlede skjema 2009: 311			
Andel nordmenn	88,2	Andel som går utenfor sti	3,6
Andel førstegangsbesøkende	5,8	Andel som ønsker sterk tilrettelegging	56,9
Andel som er på dagstur	92,4	Andel som ønsker middels tilrettelegging	26,2
Varighet dagstur (gj.snitt timer)	4,02	Andel som ønsker liten tilrettelegging	16,9
Varighet flerdagerstur (gj.snitt dager)	4,43	Andel som overnatter på fjellet	34,4
Andel som er med på organisert tur	3,0	Kvinneandel	51,8
Andel som går bare på sti	72,8	Andel som går alene	11,2
Andels om går både på og utenfor sti	23,5	Andel som går med barn under 15 år i følge	17,0

Kvamsnysæter har flest nordmenn av alle lokaliteter, og mange av disse er lokale og/eller lokalkjente. Det er liten andel og minst av alle av førstegangsbesøkende, med kun 5.8% som er der for første gang. Dette vil si at det er gjengangere av lokale brukere og hyttefolk i lokaliteten. Dette er også den mest utbredte dagsturlokaliteten i hele Rondane og Dovre nasjonalparker, med hele 92 % på dagstur. Også lengden på dagsturen er relativt kort, kun 4 timer. Kvamsnysæter har mange barn i følge, og er en viktig lokalitet for barn enten de er fra lokalmiljøet eller fra hyttefolket. Lokaliteten er typisk «sosial» lokalitet, med mange som går i følge. Nesten ingen er på organiserte turer her.

Mange gå utenfor sti eller i kombinasjon av T-merka og utenfor stinettet. Dette var den mest puristiske lokaliteten, dvs. den lokaliteten der færrest av de besøkende ønsker seg sterk tilrettelegging.

Handlingsrommet er begrenset i lokaliteten, fordi det er stor bruk av folk som er lokalkjente. Kan spesielt legge til rette for barn.

5 Referanser

- Andersen, O. & V. Gundersen. 2010. Ferdsel og bruk av Rondane: Etterundersøkelse blant besøkende sommeren 2009. NINA-Rapport 599. 40 s.
- Andersen, O. & V. Gundersen. 2010. Villrein og ferdsel – resultater fra en studie i Rondane nasjonalpark. Abstract Friluftsforskning 2010 - Göteborgs universitet, 17-18 november. Konferanserapport www.friluftsforskning.no
- Gundersen, V., Bjormyr, F. & M. Elgaaen. 2011. Registrering av ferdsel. S 30-34 I: Statens Naturoppsyn Årsrapport: 30-34.
- Strand, O., Gundersen, V., Jordhøy, P., Andersen, R. Nerhoel, I., Panzacchi, M. og Morter, B. V. 2014. Villrein og ferdsel i Rondane. Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009 - 2014. NINA rapport 1013. 160s. + vedlegg.
- Vistad, O.I. & M. Vorkinn. 2012. The Wilderness Purism Construct — Experiences from Norway with a simplified version of the purism scale. *Forest Policy and Economics* 19: 39–47

Vedlegg Spørreskjemaet (Kart på bakside med nedtegnelse av turruter er ikke vist her)

Rondane/Dovre 2009

1) Dato:

Dag			Mnd	

2a) Hvor er du bosatt?

Nordmenn (Postnr. og sted)

Utlendinger (Land)

b) Kjønn/alder:

1 Kvinne:år 2 Mann:..... år

3a) Hva er hovedformålet med denne turen, og hvor lenge vil den vare?

1 ☐ Dagstur til fots	1 ☐ Flerdagers fottur
1 ☐ Fisketur	1 ☐ Annet, hva?

b) Varighet på turen dager/timer

c) Hvordan har dere/skal dere ferdes på denne turen?

1 For det meste langs merka stier/veier
 2 En god del både på og utenfor merka stier/veier
 3 For det meste utenfor merka stier/veier

4a) Hvor mange er du sammen med på denne turen (inkl. deg selv)?.....pers.

b) Er turen en "organisert" tur?

(Skoleklasse, speidergruppe, DNT/turlag el.l.)

1 Nei 2 Ja, hva slags gruppe?.....

c) Er det barn *under 15 år* med i reisefølget?

1 Nei 2 Ja, alderen på det yngste barnet er: år

5) Har du eller skal du overnatte i området vis på kartet foran?

- 1 Nei
- 1 Ja, på fjellet, hvordan ?.....
- 1 Ja, nede i dalen, hvordan??.....

6) Hvor mange somre/vintre har du vært I dette fjellområdet tidligere?

- 1 Ingen 1 Somre:..... antall 1 Vintre:.....antall

7) Tenk deg at du skal gjennomføre en flertimers tur I skogs- /fjellterreng om sommeren. Tenk deg at området er slik du helst vil ha det – som om det var ditt "idealområde" for en slik tur

<i>Ville det være positivt eller negativt for deg:</i>	<i>Svært negativ</i>		<i>Nøytralt</i>		<i>Svært positivt</i>		
... at det finnes tilrettelagte leirplasser med do, ved, bål, søppeldunker	1	2	3	4	5	6	7
... at du kan bli kvitt søppel i utplasserte søppeldunker	1	2	3	4	5	6	7
... at det finnes merkede stier i området	1	2	3	4	5	6	7
...at det er god skilting ved stistart og stikryss i området	1	2	3	4	5	6	7
... at det er lagt ned trestokker til å gå på der stien går over våt myr	1	2	3	4	5	6	7
... at det finnes hytter med matservering og oppredde senger i området	1	2	3	4	5	6	7
... at du møter mange andre friluftsfolk i løpet av turen	1	2	3	4	5	6	7
... at du kan gå milevis uten å møte et menneske	1	2	3	4	5	6	7

8) Er dette kortet fylt ut på tur inn i eller ut av området?

- 1 På tur inn i området 2 På tur ut av området

9) Til høsten ønsker vi å sende ut et spørreskjema til et utvalg av de som har brukt dette fjellområdet I sommer. Dersom du kunne tenke deg å gi ytterligere innspill til framtidig forvaltning av dette området, vennligst oppgi mail-adressa di under. På forhånd takk!

Mail-adresse:

www.nina.no

Norsk institutt for naturforskning

NINA Hovedkontor

Postadresse: Postboks 5685 Sluppen, 7485 Trondheim

Besøks/leveringsadresse: Høgskoleringen 9, 7034 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00, Telefaks: 73 80 14 01

E-post: firmapost@nina.no

Organisasjonsnummer 9500 37 687

<http://www.nina.no>

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger